

Prof. Dr. Mahmoud Hamdy Zakzouk

ISLAMO FAKTAI

PANEIGIANTYS NEPAGRĮSTUS TEIGINIUS PRIEŠ
ISLAMA

ISLAM EXPOSES THE BIASED
ATTEMPTS TO DISCREDIT IT

حقائق إسلامية في مواجهة حملات التشكيك

Lietuvos musulmonų Jaunimo Bendrija

Lietuvos musulmonų jaunimo bendrija

Turinys

Įvadas.....	4
I skyrius.....	5
Šlovingasis Koranas.....	5
II skyrius.....	14
Pranašas Muhammadas.....	14
(Palaima ir ramybė jam).....	14
III skyrius.....	22
Musulmonų užkariavimai ir tiesa apie musulmonų karus (Džihad) ir smurto problema.....	22
IV skyrius.....	36
Islamas ir su individu susiję klausimai.....	36
V skyrius.....	47
Islamas ir klausimai, susiję su musulmonų moterimis.....	47
VI skyrius.....	62
Tikėjimo laisvės, Islamo tautų vienybė ir kai kurių islamo tautų atsilikimo klausimai.....	62
VII skyrius.....	74
Klausimai apie tam tikrus islamo nutarimus.....	74

Islamo faktai, paneigiantys nepagrįstus teiginius prieš islamą

Įvadas

Nuo pat savo atėjimo islamas pastoviai kovojo prieš pasikartojančius bandymus sunaikinti tiesą, kurią jis skelbia.

Ši kova tęsis iki pasaulio pabaigos, nes kova tarp tiesos ir melo bei tarp doros ir nuodėmės yra amžina – prasidėjo su žmogaus sukūrimu ir tęsis tol, kol žmonija gyvens žemėje.

Islamas yra paskutinis ir galutinis Dieviškas Tikėjimas, atskleistas Visagalio Dievo, todėl jis yra paskutinė Dieviškos komunikacijos tarp dangaus ir žemės grandis. Iš esmės islamas patyrė daugiau klaidingų kaltinimų nuo savo atėjimo negu ankstesnės religijos: „tiesoje patvirtinti šventraštį, kuris atėjo prieš jį, ir apsaugoti jį.“ (5/48)

Nepagrįsti teiginiai prieš islamą pasikartojančiai sklido nuo pat jo pradžios iki šiandienos. Vienintelis skirtumas buvo tik formuluotės ir pastangos pateikti juos moksline kalba. Islamo tyrinėtojai atsakė į visus tuo nepagrįstus teiginius kiekvienas pagal save, ir mes nemenkiname jų pastangų. Šios knygos tikslas yra pateikti galutinius ir patikrintus įrodymus dėl svarbiausių nepagrįstų teiginių prieš islamą, kurie buvo iškelti ir kartojami pastaraisiais metais, ypatingai interneto amžiuje.

Todėl, Dievui leidus, labai netolimoje ateityje šie patikimi įrodymai bus perkelti į internetą. Taip mes pasiūlysim savo kuklų indėlį į nesusipratimų ir iškraipymų apie islamo tikėjimą, mokymus ir Pranašą išsklaidymą.

Telaimina Visagalis Dievas mūsų pastangas.

I skyrius

Šlovingasis Koranas

(1) Ar Koranas yra Dieviškas Atskleidimas, ar jis yra sukurtas žmogaus?

1. Koranas yra Dieviška islamo knyga, kuri talpina religinius principus ir įstatymus, pagal kuriuos islamas yra įkurtas. Jis taip pat yra islamo moralės ir etikos šaltinis. Jei yra įrodyta, jog Koranas yra Dieviškas Atskleidimas, kuriame nėra jokių melų, tai nėra ir kitos alternatyvos, kaip tik tikėti juo.

Atitinkamai, priešiškos islamui jėgos nuo pat pradžių iki šiandienos iš paskutiniųjų stengiasi pakirsti tikėjimą Dieviška Korano kilme. Praeityje Mekkos pagonys darė viską, kad užginčytų tikėjimą, jog Koranas yra Dieviškas Atskleidimas. Jie tvirtino: „**Tai nieko daugiau kaip tik melas, kurį jis išgalvojo, o kiti jam padėjo.**“¹ Jie taip pat apibūdino Koraną, kaip esantį: „**Protėvių pasakos, kurias jis liepė užrašyti; jie jas pasakojo prieš jį rytais ir vakarais**“², ir kad Muhammadas buvo pamokytas žmogaus: „**Tai žmogus jį moko.**“³ Jie netgi nepagrįstai teigė, kad Koranas yra mago ar kunigo darbas. Tuo jie siekė paneigti tai, kad Koranas yra Dieviškas Atskleidimas, įkvėptas Muhammadui (palaima ir ramybė jam) vesti žmonijai.

Daugybė orientalistų, kurie buvo nusistatę prieš islamą, palaikė pagonių klaidingus kaltinimus ir desperatiškai stengėsi įtikinti pasaulį, kad Koranas nėra Dieviškas Atskleidimas, o tik buvo išgalvotas Muhammado (palaima ir ramybė jam). Tie

¹ 25/4.

² 25/5.

³ 16/103.

orientalistai kartojo pagonių nepagrįstus teiginius nepaisant Korano patikimų ir įtikinamų įrodymų, jog yra priešingai.

Kadangi Muhammadas buvo beraštis, jis įpareigojo kelis savo kompanionus užrašyti jam atskleistą Dievišką Įkvėpimą. Jei jis būtų mokėjęs rašyti ir skaityti, jam nebūtų reikėję, kad kas nors užrašinėtų jam atskleistas eilutes. Nepagrįstas kaltinimas, kad jis Korane rėmėsi žydų ir krikščionių šventraščiais, yra ne tik klaidingas, bet ir absurdiškas, nes kaip galėtų neraštingas asmuo skaityti, suprasti ir perteikti kokius nors kitų religijų Šventosiose Knygose esančius tikėjimus? Kaip ir kada taip galėjo nutikti? Tokie klaidingi teiginiai nesiremia jokiais faktais ar įrodymais.

2. Muhammadas (palaima ir ramybė jam) skelbė savo žinią Mekkoje apytiksliai 13 metų. Šiuo laikotarpiu, kaip nurodo patikimi istoriniai faktai, tarp jo ir žydų nebuvo jokių kontaktų. Jo santykiai su krikščionimis taip pat buvo neproporcingai išpūsti. Buvo pasakojama, jog kada Muhammadui buvo apie 11 metų, jis su savo dėde Abdul Muttalib karavanu keliavo į Siriją. Per pertraukėlę, kol karavanas ilsėjosi, Muhammadas sutiko Bahiri, krikščionių vienuolį, ir pasikalbėjo su juo keletą minučių. Kaip galėjo tokio amžiaus berniukas gerai suvokti religijos principus, taisykles, suvokinius ir pagrindus per tas kelias minutes, kol Bahiri kalbėjo su juo? Taip pat kodėl vienuolis Bahiri išsirinko iš visų karavano žmonių jį išmokyti krikščionių religijos principų? Ir kodėl Muhammadas laukė 30 metų po susitikimo su Bahiri prieš paskelbdamas savo naują tikėjimą? Tokia istorija jokiais būdais nėra įtikima.

Tai paskatino orientalistą Huart atmesti šią istoriją kaip sufabrikuotą. Jis patvirtino, kad nė vienas rastas, išstudijuotas ir paskelbtas arabiškas dokumentas ar rankraštis nepalaiko šio

nepagrįsto teiginio. Jis pridūrė: „Tariama sirijiečio vienuolio rolė buvo tik istorijos autoriaus vaizduotės vaisius.“¹

3. Koranas, kaip ir anksčiau atskleistos dieviškos religijos, skelbė, kad yra vienas Dievas, Visatos Kūrėjas, ir kad visiems kūriniams yra nulemta sugrįžti pas Jį. Dievas yra Vienintelis visų dieviškų religijų Šaltinis, todėl neturėtų būti jokių prieštaravimų fundamentaliuose principuose.

Tačiau Koranas nepritarė daugeliui kitų paplitusių judaizmo ir krikščionybės pasekėjų įsitikinimų. Tai jau savaime yra pakankamas įrodymas atmesti nepagrįstą teiginį, jog Muhammadas rėmėsi žydų ir krikščionių tikėjimo šaltiniais. Jei taip būtų nutikę, skirtumai tarp šių įsitikinimų būtų nereikšmingi ir neapimtų fundamentalių įsitikinimų.

4. Joks kitas šventraštis ar Šventoji Knyga prieš 14 amžių savo eilutėse nepateikia mokslinių faktų ir kosminių bei biologinių fenomenų, kurie buvo atskleisti tik XX a. 5 dešimtmetyje², įvykus progresui visose mokslo srityse. Kaip pavyzdys gali būti iš eilės einančios gemalo ir embriono stadijos gimdoje³, saulė, mėnulis, planetos, vėjas, lietus ir t.t.⁴

Kada astronomai negalėdavo fenomenui rasti mokslinio paaiškinimo, jie laikydavo tai „Dieviškos Rankos“ darbu. Kur beraštis Pranašas Muhammadas galėjo įgyti tokios toli pažengusios mokslinės informacijos? Negali būti tvirtinama, kad jo šaltiniai buvo žydų ir krikščionių Šventraščiai, nes jie

¹ Diraz, Muhammad Abdullah, **Įvadas į Koraną**, Dar Al-Qalam, Kuweit, 1971, p.35, fn. (Ši knyga yra viena iš dviejų mokslinių disertacijų, pristatytų prancūzų kalba Paryžiaus Universitete, 1947).

² Bucaille Moris. **Koranas, Tora, Evangelija ir Mokslas: Šventųjų Knygų studija pastarojo mokslo progreso atžvilgiu**. Dar Al Ma'arif leidykla, 1978.

³ A) Virsmas nuo spermos iki žmogiškos būtybės [23/14].

B) Lytinių ląstelių emigracija nuo cistos trynio iki strėnų [7/172].

⁴ A) Žvaigždžių išsidėstymas [56/75].

B) Visatos plėtimasis [51/47].

apie tokius dalykus neužsimena. Vienintelis įkvėptų Korano eilučių šaltinis neabejotinai ir išimtinai yra Visagalis Dievas, Visatos Kūrėjas – juo negalėtų būti joks žmogiškas šaltinis.

(2) Ar Koranas buvo išvestas iš ankstesnių šventraščių?

1. Jei Koranas būtų išvestas iš anksčiau atskleistų šventraščių, Muhammado priešininkai nebūtų to ignoravę ir tylėję. Jie neabejotinai būtų pasinaudoję proga tuo jį apkaltinti. Visi jų kaltinimai buvo nepagrįsti ir stokojantys įrodymų. Pats Koranas mini šiuos nepagrįstus teiginius ir jų paneigimus, kaip mes jau nurodėme pirmajame skyriuje.

2. Koranas apima daugybę įstatymų, taisyklių, nurodymų ir įsakymų, kurie neegzistuoja ankstesniuose šventraščiuose. Be to, Koranas talpina detalius pasakojimus apie ankstesnes kartas kartu su vėliau išsipildžiusiomis pranašystėmis. To pavyzdys buvo galutinis konflikto tarp romėnų ir persų rezultatas, įvykiai, kurie buvo nežinomi Muhammadui, jo žmonėms arba judaizmo ar krikščionybės pasekėjams.

3. Koranas ragino žmones semtis žinių ir gerbti žmogaus protą bei intelektą. Dėl šios priežasties musulmonai, remdamiesi nauju islamo mokymu ir taisyklėmis, galėjo per labai trumpą laiką sukurti civilizaciją, kuri pakeitė ankstesnes civilizacijas ir klestėjo daugelį amžių. Jei Koranas buvo sudarytas iš ankstesnių dieviškų religijų, tai kodėl tada tos religijos neapima minėtų priesakų ir mokymų bei nevaicino tokios pačios rolės kaip islamas?

4. Koranas yra knyga, kurios stilius yra nuoseklus ir iškalbingas. Jei jis būtų sudarytas iš kitų šventraščių, jis būtų

padrikas, prieštaraujantis, nenuoseklus dėl įvairių nepagrįstų šaltinių¹.

Be to, Koranas visada kreipiasi protingai ir prasmingai bei neištraukia prasimanymų ar mitų. Jis remiasi įrodymais, faktais ir to paties reikalauja iš savo priešininkų: „**Pateikite savo įrodymus, jei esate teisūs**“ (2/11 ir 27/64). Toks požiūris yra laikomas visiškai nauju požiūriu, jis neegzistuoja jokiuose ankstesniuose šventraščiuose.

5. Aišku, kad islamas visiškai atmetė nedorus pagonių įsitikinimus, jų gyvenimo būdą, brutalias tradicijas ir pakeitė jas tikru tikėjimu ir doru gyvenimu. Kur tada yra pagonių kultūra, kurios priėmimu iš priešislaminės pagonybės islamas buvo neteisingai kaltinamas?

(3) Ar tiesa, kad Koranas neįvedė jokių naujų priesakų ir taisyklių?

Prie ankstesnių antrojo Korano kaltinimo patikimų paneigimų galima pridėti ir šiuos:

1. Koranas atskleidė faktus, visiškai nežinomus Knygos žmonėms. Pavyzdžiui, jis papasakojo istoriją apie Zachariją, Nekaltosios Marijos gimimą ir kaip jis ją saugojo. Taip pat Koranas Mergelei Marijai paskyrė visą skyrių, kuris nėra analogiškas Naujajam Testamentui. Iš kur galėjo Pranašas Muhammadas sužinoti visus šiuos faktus?

2. Išėjimo knygoje yra pasakojama, kad faraono duktė įsivaikino Mozę, tuo tarpu Koranas teigia, jog tai faraono žmona jį rado ir įsivaikino. Išėjimo knygoje mes taip pat skaitome, kad „Aaronas išlydė auksą ir išliejo veršį“, kurį žydai

¹ „...Jei tai būtų iš kur nors kitur nei iš Dievo, jie neabejotinai būtų radę ten prieštaravimo.“ [4/82]

garbino, tuo tarpu Koranas teigia, kad kaltininkas buvo Samiri, o Aaronas – nekaltas. [1/150]

3. Jei Koranas buvo išvestas iš žydų ir krikščionių Šventraščių, tai kodėl islamas atmetė Trejybės principą, kuris yra fundamentalus krikščionybės įsitikinimas? Taip pat kodėl Koranas atmeta Kristaus nukryžiavimą, išganymą, Prigimtinę Nuodėmę ir Kristaus dieviškumą¹?

4. Koranas pristato Dievo Pranašus kaip moralės ir dorumo idealus, tuo tarpu Senasis Testamentas teigia, kad kai kurie iš jų darė nuodėmes. Tai yra nesuderinama su pagarba, kuri yra skiriama jiems pagal islamą.

5. Religinės pareigos, įsakytos Korane, tokios kaip meldimasis, pasninkavimas, išmaldos davimas ir piligriminė kelionė į Meką, kartu su nurodymais ir pamokymais, kaip kiekvienos pareigos turi būti atliekamos, yra neturintys analogų dalykai, jie nėra minimi jokiose kitose religijose. 5 kasdienės maldos yra tam tikru būdu atliekamos nurodytais laikais, kartojant tam tikras Korano eilutes. Pasninkavimas reikalauja visiško susilaikymo nuo maisto, gėrimo ir fizinių troškimų nuo aušros iki saulėlydžio. Išmaldos skiriasi kiekiu ir davimo tikslu. Piligriminė kelionė reikalauja apsisukimo apie Ka'ba, dalyvavimo didžiuliame susirinkime Arafate, septynių nuėjimų pirmyn ir atgal tarp Al-Safaa ir Al-Marwa, ir Šėtono apsvaidymo akmenimis. Tokios yra religinės pareigos, kurios specifiškai yra būdingos islamui. Kuri dar religija galėjo būti šių religinių pareigų šaltiniu?

¹ Zakzouk, M. Hamdy: **Islam vakarietiškos minties veidrodyje**, Dar Al-Fikr Al-Araby, 1994, p. 76-77 ir 85.

(4) Ar Korano rinkinys kelia abejonių dėl jo teksto patikimumo?

1. Pranašas pasirinko raštininkus iš savo kompanionų, kurie užrašinėjo viską, kas buvo įkvėpta jam Dieviško Atskleidimo, tučtuojau po įvykusio atskleidimo. Jie rašė ant visko, ant ko tik buvo įmanoma rašyti: pergamento, medžio, odos skiaučių, akmenų ar lygių kaulų. Pagal patikimus islamiškus šaltinius, iš viso buvo 29 raštininkai, iš kurių labiausiai pagarsėję buvo keturi Teisingai Vadovavę Kalifai – Abu Bakr, 'Omar, 'Othman ir 'Ali, o taip pat ir Mu'awiya, Al-Zubayr Ibn Al-'Awwam, Sa'eed Ibn Al-'Aas, 'Amr Ibn Al-'Aas, Ubay Ibn Ka'b ir Zayd Ibn Thabit.

2. Be raštininkų, kurie užrašinėjo įkvėptą Korano eilučių Atskleidimą, buvo ir kitų, kurie išmoko tai, kas buvo atskleista atmintinai. Ši graži tradicija tęsėsi šimtmečius ir egzistuoja iki pat šių dienų. Šimtai musulmonų buvo išmokę Koraną atmintinai ir kartodavo jį Pranašui esant gyvam. Pranašas skelbė, kad kartą metuose, per Ramadano mėnesį, jis visada pasitikslina pakartodamas Koraną Angelo Gabrieliaus akivaizdoje, o per paskutinį savo gyvenimo Ramadaną jis patikslino Koraną du kartus. Koranas buvo sutvarkytas į savo galutinę formą pagal Pranašo nurodymus ir kiekviena eilutė buvo tiksliai patalpinta ten, kur jis liepė.

3. Prabėgus metams po Pranašo mirties, per Al Yamama mūšį prieš melagį Musaylima buvo nužudyta 70 atmintinai išmokusių Koraną žmonių, todėl 'Omar Ibn Al-Khattab patarė kalifui Abu Bakr įpareigoti vieną iš raštininkų, Zayd Ibn Thabit, surinkti įvairius dokumentus, ant kurių Koranas buvo užrašytas, ir iš jų sudaryti išbaigtą kopiją, kurią būtų lengva perduoti. Po to buvo išleistas įsakas, pagal kurį

patikimi rankraščiai buvo priimami, o nepatikimi – atmetami. Patikimais rankraščiais buvo laikomi tie, kurie buvo padiktuoti Pranašo Muhammado, esant bent dviem liudininkams. Be abejo, svarbų vaidmenį vaidino ir Pranašo Kompanionai, kurie Koraną buvo išmokę atmintinai. Kada Zayd Ibn Thabit užbaigė savo misiją, t.y. užfiksavo visą Koraną rašytine forma, jis pristatė tai Abu Bakr, kuris perleido jį prieš savo mirtį 'Omar Ibn Al-Khattab, kuris savo ruožtu prieš mirtį davė jį savo dukteriai Hafsa.

4. Per 'Othman Ibn 'Affan kalifatą buvo suformuota keturių raštininkų (įtraukiant Zayd Ibn Thabit) komisija. Šie raštininkai parašė 5 kopijas originalaus rankraščio, išsaugoto Hafsa, Teisingųjų Motinos. Viena kopija buvo nusiųsta į Mekką, kita kopija į Mediną, o trečia – į Basrą. Ketvirta ir penkta kopijos buvo nusiųstos į Kufą ir Damaską. Šie keturi uolūs ir kruopštūs raštininkai nukopijavo originalų patikimą rankraštį ir taip pat patikrino jį su tuo, ką mokyti žmonės, gyvenę Pranašo laiku, turėjo išlaikę atmintyje. Tai yra Mushaf, būtent Šlovingoji Korano Knyga, kuri nuo pat tada plito musulmoniškame pasaulyje.

Niekas niekada neabejojo Korano patikimumu, kadangi jis pirmiausia buvo užfiksuotas rašytine forma prieš daugiau nei 1400 metų ir išliko iki šių dienų. Tai buvo patvirtinta ir daugybės orientalistų, tarp kurių yra Loblois, Muir ir šiuolaikinis vokiečių orientalistas Rudi Paret, kuris savo vertimo Korano įvade teigia: „Nėra jokios priežasties galvoti, jog kažkuri Korano eilutė galėtų būti priskiriama kam nors kitam negu Muhammadui.“ Jis mini, kad po Muhammado mirties niekas nėra Korane nieko pakeitęs, nėra nė vieno pridėto ar išmesto žodžio¹.

¹ Diraz, Muhammad Abdullah, : **Įvadas į Koraną**, p. 34. Taip pat žiūrėti Rudi Paret: **Der Koran Übersetzung**, Stuttgart, 1980, p.5.

Niekada nebuvo patiekta jokio įrodymo, kuris verstų abejoti ar paneigti patikimumą rankraščio, sudaryto 'Othman Ibn 'Affan kalifato metu. Jei kuris nors iš Pranašo kompanionų būtų turėjęs kitų rankraščių, jie būtų pateikę juos ir ginčijęsi dėl priimtos kopijos. Toks nesusipratimas niekada nėra įvykęs per visą islamo istoriją, ir netgi sektos, kurios laikomos atskalūnėmis, tokios kaip dabartiniai ahmaditai, pritaria tai pačiai patvirtintai Korano kopijai.

II skyrius

Pranašas Muhammadas

(Palaima ir ramybė jam)

(1) Ar Pranašas Muhammadas buvo atsiųstas su Islamo Žinia tik arabams, ar visai žmonijai?

1. Kada pirmą kartą Muhammadas skelbė savo žinią žmonėms, jis sakė taip: „Aš esu Dievo pasiuntinys visai žmonijai ir konkrečiai jums.“ Tai reiškia, kad Dieviškoji Žinia buvo siųsta visai žmonijai nuo pat pradžių ir kad Pranašas niekada netvirtino, kad ji turėtų būti vien tik arabų religija. Tai yra patvirtinama ir kitu Pranašo pasakymu: „Kiekvienas Pranašas buvo siųstas jo paties žmonėms, tuo tarpu aš buvau pasiųstas visai žmonijai“¹.

2. Kiekvienas skaitantis Koraną gali suprasti, kad jis yra skirtas visiems žmonėms ir kviečia visą žmoniją tikėti Dievo religija. Kad eilutės, kurios buvo atskleistos Mekkoje, prieš jo emigraciją į Mediną, kreipiasi į visą žmoniją, yra aišku kaip dieną. Pavyzdžiui, 107-ojoje 21 Suros (skyriaus) eilutėje mes skaitome: **„Mes tave atsiuntėme ne kam kitam, o tik kaip Malonę visiems kūriniams.“** Taip pat įžanginė Korano Sura teigia: **„Šlovė Viešpačiui, Pasaulių Puoselėtojui ir Išlaikytojui.“** Tai buvo atskleista Pranašui prieš jam emigruojant į Mediną, kur jis įkūrė musulmonų valstybę.

3. Remdamiesi jau paminėtais faktais, mes galime įtikinamai paneigti nepagrįstą teiginį, jog Pranašas keitė savo planus priklausomai nuo aplinkybių. Vyko normali ir logiška

¹ Papasakota Al-Bukhari.

procedūra - laipsniškas įstatymų tobulinimas. Jokiam asmeniui nėra įmanoma žaibiškai pakeisti savo įprastinę elgesio manierą, psichinį nusistatymą, įpročius ar charakterį, kadangi įgimtus, išsisknijusius papročius yra labai sunku eliminuoti. Islamas pradėjo įtvirtindamas į žmonių širdis ir protus tikėjimą Dievu, ir tai buvo solidus pamatas, ant kurio tada jau buvo galima steigti įstatymus, kurie būtų laipsniško žmonių gyvenimo būdo keitimosi pagrindas. Tai buvo politika, kuri buvo vykdoma pagal daugybę religinių nutarimų ir įstatymų, tokių kaip laipsniškas svaigiųjų gėrimų, lupikavimo uždraudimas, vergijos panaikinimas ir t.t. Tiesą sakant, Mekkos periodas buvo tas periodas, kada Tikėjimas buvo įtvirtintas ir patvirtintas. Atitinkamai kiti religiniai įstatymai ir nutarimai buvo priimti Medinos periodu.

(2) Kokios buvo Pranašo vedybų priežastys?

1. Pranašui Muhammadui buvo 25 metai, kada jis vedė Khadidžą, savo pirmą žmoną, vyresnę 15 metų ir jau du kartus tekėjusią. Ji buvo jo žmona 28 metus iki savo mirties ir tuo laikotarpiu jis nevedė jokios kitos moters. Jis visada buvo toks ištikimas jos prisiminimui, kad jo lojalumas netgi kėlė kai kurių jo žmonių pavydą vėlesniais metais.

2. Pranašo natūra, charakteris ir gyvenimo būdas prieš ir po savo pranašavimo yra absoliutus įrodymas, kad jis nebuvo nei gašlus, nei perdėtai jausmingas. Kaip gali vyras, kuriam jau buvo daugiau nei 50 metų, staiga pasikeisti ir tapti geidulio vergu, kada jis turėjo begales progų patenkinti savo troškimus būdamas jaunuoliu, kartu su kitais savo genties jaunuoliais? Priešingai, Muhammadas buvo pagarsėjęs savo dorumu ir vienintelė nekalta jo žmona buvo 'Aiša, Abu Bakr dukra, tuo tarpu dauguma kitų jo žmonių buvo našlės, kurias jis vedė dėl

žmogiškų priešasčių arba tam, kad įvykdytų religines pareigas ar nutarimus, o ne dėl kokio nors jausmingo troškimo iš savo pusės¹.

3. Jei kalbėtume apie jo santuoką su Sawda, Zam‘a dukterimi, kuri buvo vieno iš kompanionų našlė, tuo metu jam buvo daugiau nei 50 metų, o ji nebuvo nei graži, nei turtinga, nei aukštos kilmės. Jis vedė ją tam, kad pasirūpintų ir išlaikytų savo kompaniono, kentėjusio ir mirusio dėl savo tikėjimo Dievu, šeimą. Jo vėlesnės santuokos su ‘Aiša, Abu Bakr dukterimi, ir Hafsa, ‘Omar dukterimi, buvo tam, kad sustiprintų ryšį tarp jo ir jo kompanionų Abu Bakr ir ‘Omar.

4. Jei kalbėtume apie Um Salama, ji buvo kankinio, kurį mirtinai sužeidė Uhud mūšyje, našlė. Ji buvo sena moteris, ir kada Pranašas pasiūlė jai tekėti, ji bandė atsakyti dėl savo amžiaus, bet Pranašas ją nuramino ir vedė dėl žmogiškų priešasčių.

Pranašas vedė Ramlah, dukterį Abu Sufyan, kuri emigravo į Abisiniją su savo vyru, kuris išsižadėjo islamo, tapo krikščionimi ir metė ją, palikdamas be jokio išlaikymo. Pranašas pasiuntė žinią Al-Nadžashi, kuris valdė Abisiniją, reikalaudamas Ramlah sugražinimo į jos gimtinę, kad išgelbėtų ją nuo atšalimo, kurį ji jautė svetimijoje šalyje, bei nuo jos pačios pagoniškos šeimos persekiojimo Mekkoje, nes ji buvo verčiama sugrįžti pas juos. Pranašas taip pat vylėsi, kad ši santuoka jos įtakingą tėvą Mekkoje paskatins priimti islamą.

Pranašas vedė Jawayriyya, dukterį Al-Harith, kuris buvo vienas iš belaisvių, patekusių į nelaisvę po Bani Al-Mustalq mūšio. Jos tėvas buvo vyriausiasis genties vadas, ir Pranašas vedė ją tam, kad išlaisvintų ją iš nelaisvės. Jis reikalavo, kad musulmonai paleistų savo belaisvius ir suteiktų jiems laisvę.

¹ Islamas vakarietiškos minties veidrodyje, p. 31 ir 42.

Pranašas vedė Safiyyah, kuri buvo žydų genties Banu Qurayza vado duktė. Jai buvo leista pasirinkti tarp grįžimo pas savo žmones ir išsilaisvinimo ištekant už Pranašo, ir ji labiau panoro tekėti už Pranašo negu grįžti į savo gentį¹.

5. Pranašo santuoka su savo pussesere Zaynab, Jahsh dukterimi, buvo tam, kad įtvirtinti religinį nutarimą. Ji buvo ištekėjusi už Zayd Ibn Harithah, Pranašo įsivaikinto sūnaus. Jų santuoka ilgai nesitęsė ir jie išsiskyrė. Tuo metu vyravo arabiškas paprotys, draudžiantis bet kokią santuoką tarp vyro ir jo įvaikinto sūnaus išsiskyrusios žmonos. Pranašui Dievas įsakė vesti Zaynab tam, kad panaikinti šį nutarimą, kuris buvo visiškai nereikalingas. Ši Korano eilutė įtvirtino šį nutarimą: „...Kada Zayd nutraukė savo santuoką su ja, pagal visus reikalingus formalumus, Mes sujungėme ją santuokoje su tavimi: tam, kad ateityje nebūtų jokių sunkumų vedant įvaikintų sūnų žmonas, kada šie nutraukia savo santuokas su jomis pagal reikalingus formalumus, ir Dievo įsakymas privalo būti išpildytas.“ [33/37]

(3) Kokie yra Pranašo Perdavimų patikimumo įrodymai?

Kai kurie Vakarų orientalistai abejoja Pranašo perdavimų patikimumu. Pavyzdžiui, Goldzieher laiko juos ankstyvojo islamo laikotarpio musulmonų išgalvojimu. Tokie yra atsakymai į šiuos nepagrįstus teiginius:

1. Pranašo Perdavimai yra antras Islamo Tikėjimo šaltinis po Korano. Pranašui Dievas buvo įsakęs papasakoti visiems žmonėms viską, kas Jo jam buvo įkvėpta, taip pat ir

¹ Al-Aqqad, Abbas, **Tikri faktai apie islamą ir jo oponentų melagystės**, Cairo, 1957, p. 192.

paiškinti Korano eilutes [5/67; 16/44, 64]. Pranašo Korano interpretacijos, jo elgesys, jo veiksmai ir jo patarimai yra esminiai jo Perdavimų elementai. Pats Pranašas nurodė pridėjimo prie savo perdavimų būtinybę savo atsisveikinimo kalboje, kurioje jis sakė: „Aš palikau jums du dalykus ir jei jūs sujungsite juos, jūs niekada neišklysite iš kelio. Tai Dievo Knyga - Koranas - ir mano Perdavimai.“

2. Neneigiama, kad yra daug sufabrikuotų Pranašui priskiriamų perdavimų ir pasakymų, bet mokyti islamo žinovai visada žinojo tokią galimybę ir todėl kruopščiai patikrino kiekvieną Pranašui skiriamą perdavimą. Koranas taip įvardino svarbiausią metodą nuspresti dėl ko nors: **„O jūs, kurie tikite! Jei nedoras asmuo ateina pas jus su kokiomis nors žiniomis, išsiaiškinkite tiesą...“ [49/6]**

Individo, kuris ką nors perduoda, asmenybė, charakteris ir elgesys yra svarbūs faktoriai, į kuriuos reiktų atsižvelgti sprendžiant apie jo Perdavimo versijos patikimumą. Ši taisyklė pagelbėjo musulmonams, kurie taikė ją žmonėms, pasakojusiems Pranašo Perdavimus. Šis kritiškas metodas išaugo į istorijos tyrinėjimo mokslą.

3. Kadangi Pranašo Perdavimai yra labai svarbūs, musulmonų tyrinėtojai padarė viską, kad patvirtintų patikimumus Perdavimus ir atmestų sufabrikuotas versijas. Jie taip pat įkūrė naujas mokslo, susijusio su Pranašo Perdavimais, šakas. Šios naujos mokslo šakos apima priskyrimą, abejojimą, argumentuotą ginčą ir adaptaciją – viską, kas buvo įvesta dėl aiškios priežasties – tirti charakterį, elgesį, gyvenimo būdą ir patikimumą tų, kurie pasakojo Pranašo Perdavimus. Pranašas Muhammadas išpėjo žmones apie klaidingų pasakymų ar veiksmų priskyrimą jam: „Tas, kuris tyčia priskiria man melagystes, gyvens Pragaro liepsnose.“

4. Vienas iš daugybės tyrinėtojų, paskyrusių savo gyvenimą Pranašo Perdavimų patikimumui studijuoti, yra Imam Al-Bukhari (810-870 H.)¹. Jis surinko daugiau kaip pusę milijono Pranašui priskiriamų perdavimų, kuriuos jis kruopščiai, uoliai ir metodiškai nagrinėjo, tikrino ir studijavo. Griežtai akademiškai atmetęs abejotinus perdavimus, jis galiausiai patvirtino tik devynis tūkstančius perdavimų.

Jei mes praleistume Perdavimus, kurie perteikia tą pačią mintį, mums liktų tik trys tūkstančiai perdavimų. Kiti musulmonai studijuodami taip pat naudojosi Al-Bukhari perdavimų patikimumo metodu.

5. Pagal uolias musulmonų tyrinėtojų pastangas nustatyti Perdavimų patikimumą buvo patvirtintos ir pripažintos šešios Pranašo Perdavimų knygos. Jos yra pavadintos: „Bukhari patikimi Perdavimai“, „Muslim patikimi Perdavimai“, „Pranašo Perdavimai pagal Al-Nasa’i, pagal Abu Davud, pagal Al-Tirmizy ir pagal Ibn Medža“. Daugybė yra ir tokių knygų, kurios pamini ir atmeta dešimtis tūkstančių nepatikimų ir sufabrikuotų perdavimų.

Taigi, tai yra įrodymas, kad musulmonų tyrinėtojai studijavo ir nustatė Pranašo Perdavimų patikimumą su nepalyginamu atsidavimu ir tikslumu, ir tuo abejoti yra visiškai nepagrįsta.

(4) Ar tarp Pranašo Pasakymų yra kokių nors prieštaravimų?

Vienas iš pagrindinių nesutikimų dėl Pranašo Perdavimų patikimumo yra nepagrįstas kaltinimas, kad juose yra prieštaravimų. Dėl šios priežasties aš norėčiau prie savo argumentacijos pridėti tokias mintis:

¹ Iqbal, Muhammad, **Religinės minties atnaujinimas islame**, 160 p.

1. Koranas liepia musulmonams vadovautis tuo, ką Pranašas sakė ir darė, ir laikyti jį savo idealu. Taip teigiama tokiose Korano eilutėse: „**Tas, kuris paklūsta Pranašui, paklūsta Dievui**“ [4/80]. „**Taigi, priimkite tai, ką Pranašas paskiria jums, ir neleiskite sau to, ką jis sulaiko nuo jūsų.**“ [59/7]

Pranašo Perdavimai apima visa tai, ką Pranašas leido mums daryti, ir visa tai, ką jis uždraudė mums daryti. Dėl šios priežasties Pranašo Perdavimai yra esminė Islamo Tikėjimo dalis, ir jeigu mes nesistengsime jų laikytis, mes sąmoningai nepaklusime Koranui.

2. Nėra sunku atskirti patikimą Perdavimą nuo nepatikimo ar sufabikuoto perdavimo po to, kai musulmonų tyrinėtojai prieš keletą šimtmečių tam nustatė taisykles. Kaip mes jau minėjome paskutiniame skyriuje, mes niekada negalime apsieiti be Pranašo Perdavimų, kadangi jie yra antrasis Islamo Tikėjimo šaltinis. Mes privalome tvirtai laikytis Perdavimuose išdėstytų mokymų ir suvokti, kad bet kokia abejonė dėl prieštaraujančių perdavimų gali būti išsiaiškinta pritaikius musulmonų tyrinėtojų metodą ir taisykles, kurios padeda atskirti patikimą perdavimą nuo nepatikimų ir sufabikuotų.

3. Pranašo Perdavimai yra tiksliausios pačio Pranašo Korano eilučių interpretacijos; taigi kaip mes galėtume išsiversti be jų dėl kažkokių įsivaizduojamų priežasčių? Musulmonai atlieka savo kasdienes maldas tam tikra maniera pagal nurodymus, detaliai nupasakotus Pranašo Perdavimuose. Meldimosi maniera, kaip ir kiti panašūs dalykai, nėra minimi Korane, tačiau yra paaiškinami Perdavimuose.

4. Dieviškų religijų, kuriuos buvo anksčiau islamo, šventraščiai buvo parašyti panašiu į Perdavimus stiliumi ir maniera, tačiau nė iš vienu šių religijų pasekėjų (žydų ir

krikščionių) nėra reikalaujama juos atmesti dėl nesuderinamumo, kuris egzistuoja kai kuriuose religinėse pareigose, bei dėl kai kurių įvykių patikimumo trūkumo. Tokie dalykai turėtų būti studijuojami objektyviai, turėtų būti surasti patikimi nesuderinamų pasakojimų įrodymai - toks yra prieš šimtmečius musulmonų tyrinėtojų sukurtas ir naudotas metodas.

III skyrius

Musulmonų užkariavimai ir tiesa apie musulmonų karus (Džihad) ir smurto problema

1) Ar islamas buvo skleidžiamas kardu?

1. Korane yra fundamentali taisyklė, konkrečiai teisė pasirinkti religiją: „**te nebūna jokios prievartos religijoje**“ [2/256]. Islamas pabrėžia, kad asmens tikėjimas islamu ar atsisakymas juo tikėti priklauso tik nuo žmogaus laisvo pasirinkimo ir jo nuoširdaus įsitikinimo. Tai yra išdėstyta tokioje Korano eilutėje: „**Leiskite tam, kuris nori, tikėti ir leiskite tam, kuris nori, atmesti (tai)**“ [18/29]. Dievas Korano eilutėse atkreipė Pranašo dėmesį į šį faktą ir pabrėžė, kad jis yra vienintelis pasiuntinys, kurio pareiga buvo tikrai perduoti Dievišką Žinią, ir kad jis neturi jokios teisės versti žmones priimti islamą. Tai yra aiškiai išdėstyta tokiose Korano eilutėse: „**Ar tada tu versi žmoniją prieš jos valią tikėti?**“ [10/99] „**Tau netvarkyti (žmonių) reikalų.**“ [88/22] „**Jei tada jie nusigręžia, Mes nesiuntėme tavęs kaip jų sargo. Tavo pareiga yra tikrai perduoti (Žinią).**“ [42/48] Anksčiau minėtos eilutės paaiškina, kad musulmonų Šlovingoji Knyga įsakmiai draudžia versti ką nors sekti Islamo Tikėjimu.

2. Islamas nustatė kursą, kuriuo musulmonai turi sekti kviesdami žmones patikėti Islamo Tikėjimu, ir maniera, kuria Tikėjimas turėtų būti visur skleidžiamas.

Maniera, kuria musulmonai turėtų kviešti žmones priimti islamą, yra išdėstyta tokiose Korano eilutėse: „**Kviesk (visus) į Dievo Kelią išmintingai ir gražiai pamokslauk; ir**

ginčytkis su jais geriausiai ir maloningiausiai būdais“ [16/125] ir „Kalbėkite žmonėms tiesą“ [2/83].

Koranas talpina ne mažiau nei 120 eilučių, kurios pabrėžia pagrindinę taisyklę, kuria reikia musulmonams vadovautis kviečiant žmones tikėti islamu, - įtikinėti juos ramiai ir maloniai, o tada palikti jiems patiems nuspręsti priimti arba atmesti Tikėjimą. Po Mekkos užėmimo Pranašas kreipėsi į žmones sakydamas: „Dabar jūs esate laisvi“, ir jis nevertė jų priimti islamą, nepaisant įtikinamos savo pergalės¹.

3. Musulmonai niekada nevertė žydų ar krikščionių priimti islamą, o ‘Omar Ibn Al-Khattab, Antrasis Teisingai Valdęs Kalifas, užtikrina Jeruzalės žmonėms, kad jų gyvybės, jų bažnyčios ir jų kryžiai nebus liečiami dėl jo tikėjimo. Pranašas, po emigracijos į Mekką, įrašė į Medinos konstituciją, kad žydai yra tauta, gyvenanti su musulmonais, ir jis pripažino jų teisę į savo tikėjimą.

4. Savo knygoje „Allahas yra visiškai skirtingas“ vokiečių orientalistė Sigrid Hunke² paneigia kaltinimą, kad islamas buvo skleidžiamas kardu. Ji rašė: „Arabų tolerancija suvaidino svarbią rolę skleidžiant islamą, priešingai tam, kas buvo neteisingai tvirtinama, jog jis buvo skleidžiamas ugnimi ir kardu. Tai yra neteisingas ir nepatvirtintas islamo kaltinimas.“ Ji taip pat rašė: „Krikščionys, žydai, sabėjai ir pagonys priėmė islamą laisva valia.“

Gerai žinomas faktas yra tai, kad musulmonų armijos nebuvo įžengusios į Pietų Aziją ar Vakarų Afriką, nors islamas paplito ir klestėjo tose šalyse po to, kai musulmonų pirkliai su savo prekėmis atkeliavo ten. Musulmonai sufijai savo taikiu požiūriu taip pat padarė išpūdį tų šalių gyventojams. Šių tolimų

¹ Al-Ghazali, Muhammad: **Šimtas klausimų apie islamą**, Thabet’s Publishing House. 1 tomas, p. 118 ir 129.

² Hunke, Sigrid: **Allah ist ganz anders**. Horizont Verlag, p. 42

šalių vietiniai gyventojai patys pamatė musulmonų elgesį, moralę ir reikalų tvarkymą, todėl priėmė islamą savo laisva valia¹.

(2) Ar islamiški užkariavimai buvo kolonizacijos forma?

1. Islamiški užkariavimai jokiais būdais nebuvo kolonizacijos forma. Kolonizacija yra grindžiama agrokultūrinių ir daiktinių okupuotos šalies turto ir šaltinių grobimu. Ji taip pat nesirūpina jos ekonomikos, kultūros, civilizacijos vystymusi. Istorija liudija, kad musulmonų užkariautojai niekada nebuvo neteisingi ir jų valdymas visada buvo grindžiamas nešališkumu ir tolerancija. Andalūzija, kuri yra Europos šalis, puikiai gyveno musulmonų valdymo laikotarpiu ir visos profesijos klestėjo. Ji buvo visais aspektais pirmaujanti Europos šalis. Tai buvo musulmonų iniciuoto kultūrinio ir mokslinio progreso rezultatas. Tai tinka kiekvienai šaliai, kol ją valdė musulmonai. Iki šiol yra matomi architektūros relikvai ir kitos islamiškos civilizacijos apraiškos.

2. Duoklė, paskirta okupuotų šalių gyventojams, buvo mokesčiai, kuriuos jie mokėjo už tai, kad Islamo Valstybė saugojo juos nuo priešų armijų. Kiekvienas asmuo, kuris įstodavo į armijos gretas, iš karto būdavo atleidžiamas nuo šios finansinės prievolės.

Seras Thomas Arnold teigė, kad krikščionių Al-Džaradžima gentis, gyvenusi prie Antiocho taikoje su musulmonais, prisiekė būti jų sąjungininkais taikos ir karo

¹ Zakzouk, M. Handy. **Islamas vakarietiškos minties veidrodyje**, Dar Al-Fikr Al-Araby, 1994.

metu, kautis petys į petį su jais už tai, kad būtų atleisti nuo duoklės mokėjimo¹.

3. Kovojimas Dievo vardu tam, kad įgyti karo grobio, yra islame uždraustas ir yra laikomas nusikaltimu. Kartą buvo paklausta Pranašo nuomonės apie asmenį, kuris kovoja Dievo vardu tam, kad įgytų karo grobio. Jis atsakė: „Jam nebus dieviško atlygio.“ Jis pakartojo šį teiginį tris kartus kad jį pabrėžtų².

4. Nepagrįstas teiginys, kad musulmonų užkariavimai buvo ekonomiškai motyvuota kolonizacijos forma, yra pastangos užmaskuoti Vakarų vykdytą islamiškų šalių kolonizaciją naujaisiais laikais. Didžiulis skirtumas yra tarp šių užkariavimų, ir toks pavyzdys (kaip ir daugelis kitų), turėtų tai atskleisti: tarp Khalid Ibn Al-Waleed ir miestų netoli Al-Hira gyventojų buvo pasirašyta taikos sutartis, kuri skelbė: „Jei musulmonai saugos jus nuo jūsų priešų, jūs mokėsite duoklę. Kitokiu atveju jūs esate nuo jos atleidžiami.“ Kai musulmonai nebegalėjo apsaugoti šių okupuotų Sirijos miestų valdant ‘Omar Ibn Al-Khattab, Teisingai Vadovavusiam Kalifui, po to, kai imperatorius Heraklis surinko didžiulę armiją musulmonams užpulti, Khalid Ibn Al-Waleed parašė Sirijos miestų gyventojams, skelbdamas: „Kadangi imperatorius Heraklis surinko didžiulę armiją mus pulti, mes privalome jį pasitikti ir negalėsime jūsų apsaugoti, todėl mes gražiname jums jūsų pinigų. Jei Dievas suteiks mums pergalę, sutarties sąlygos išliks.“³

¹ Arnold, Thomas W., **Islamo skelbimas**. Išversta Halsan Ibrahim ir kt., Egyptian Renaissance Bookshop, Cairo, p.79-80.

² Al-Ghazali, Muhammad: **Šimtas klausimų apie islamą**. 2 tomas, Thabit Publishing House, 1984., p. 42.

³ Arnold, Sir Thomas, **Islamo skelbimas**. P. 79.

(3) Koks buvo islamo požiūris į senąsias civilizacijas ir ar islamas yra atsakingas už Aleksandrijos bibliotekos sudeginimą?

1. Tvirtinimas, kad musulmonai negerbė senųjų civilizacijų, yra neteisingas ir nepagrįstas. Iš tiesų, jie pasinaudojo teigiamais šių civilizacijų aspektais ir išvertė daug graikų, persų ir indų knygų į arabų kalbą, tvirtai tikėdami, kad žmogiškasis paveldas apima skirtingų tautų igūdžius, patirtį ir mokslą. Visi šitie dalykai turėtų pasitarnauti žmonijai. Šiuo atžvilgiu Pranašas sakė: „Siekite žinių, net jeigu jos būtų ir Kinijoje.“ Tai reiškia, kad žmogus turėtų siekti įgyti žinių netgi tokioje šalyje, kuri neišpažįsta jo tikėjimo, ar kuri yra kitame pasaulio krašte (tuo laiku Kinija buvo laikoma tolimiausia vieta pasaulyje).

2. Musulmonų filosofas Ibn Rušd paaikškino musulmonų požiūrį į senąsias civilizacijas tokioje ištraukoje: „Islamo religija skatina mus skaityti prieš mus buvusių civilizacijų knygas teigdama, kad jų tikslas buvo vesti žmones į tiesą, kuria mūsų tėvai mus ragino sekti. Tai apima mūsų supratimo ir protavimo galių panaudojimą studijuojant visus kūrinius.“ Ibn Rušd priduria: „Mes privalome studijuoti ir suprasti tai, ką jie rašė savo knygose. Tada jau nuo mūsų priklauso priimti tai, kas yra suderinama su mūsų įsitikinimais, ir būti dėkingiems jiems. Tačiau viskas, kas yra nesuderinama su mūsų įsitikinimais, neturėtų mūsų sutrikdyti, bet mes turėtume atmesti tai, įspėti dėl to kitus, tačiau jokiais būdais jų nekaltinti.“¹

3. Tai, kad musulmonai nepadegė Aleksandrijos bibliotekos, yra istorinis faktas. Šis neteisingas ir nepagrįstas kaltinimas buvo priskirtas musulmonas islamo priešų. Jie skleidė šiuos gandus, kurie įsitvirtino žmonių galvose tarsi tai

¹ Ibn Rushd. **Ibn Rushd filosofija**, Beirut, 1982, p. 17.

būtų pripažintas faktas. Šis klaidingas kaltinimas iki 13 mūsų eros amžiaus sklido kaip agresyvaus kryžiuočių požiūrio rezultatas. Jis kartojamas dar ir šiandien, nepaisant to, kad objektyvūs istorikai yra pateikę patikimų tai paneigiančių įrodymų.

Šis klaidingas kaltinimas teigia, kad ‘Omar Ibn Al-Khattab, Antrasis Teisingai Valdęs Kalifas, davė įsakymą padegti biblioteką. Jis taip pat yra klaidingai kaltinamas kaip sakęs, jog jei bibliotekos knygos talpina tai, kas yra parašyta Korane, tada jos yra nereikalingos, o jeigu jos talpina ką nors, kas prieštarauja tam, kas yra rašoma Korane, tada jos privalo būti sunaikintos. Be jokio abejonės šešėlio buvo įrodyta, kad ‘Omar niekada nėra taip pasakęs. Kitas lygiai taip pat neteisingas kaltinimas yra tas, kad musulmonai arabai naudojo bibliotekos knygas kaip kurą viešoms pirtims ištikus šešis mėnesius.

4. Sigrid Hunke pristatė dokumentinius įrodymus savo knygoje „Allahas yra visiškai skirtingas“. Jie įrodo, kad arabai įžengė į Aleksandriją 642 mūsų eros metais, o tada jokios bibliotekos Egipte nebuvo, kadangi biblioteka buvo sudeginta ir sunaikinta šimtmečiais anksčiau nei ta data. Ji taip pat pridūrė, kad tuo metu Egipte nebuvo jokių viešų pirčių. Sigrid Hunke teigia, kad senoji biblioteka, prijungta prie Ptolemėjaus Pirmojo akademijos apie 300 metus pr. Kr., buvo sudeginta 47 metais prieš Kr., kada Julijus Cezaris apgulė miestą. Biblioteką vėliau atstatė Kleopatra, kuri aprūpino ją knygomis iš Bergamun.

5. Trečiasis mūsų eros amžius matė organizuoto Aleksandrijos bibliotekos sunaikinimo pradžią. Imperatorius Karakala suspendavo akademiją, o religiniai fundamentalistai padegė biblioteką, kurią jie laikė pagonybės apraiška. 391 mūsų eros metais patriarchas Teofilis gavo leidimą iš

imperatoriaus Teodozijaus sunaikinti tai, kas liko iš akademijos, ir padegti prijungtą biblioteką, kuri tuo metu talpino 300000 ritinių, tam, kad toje vietoje įkurti bažnyčią ir vienuolyną. Bibliotekos naikinimas buvo atnaujintas penktame mūsų eros amžiuje per puolimą, nukreiptą į pagonių mokytus žmones ir tyrinėtojus, jų garbinimo vietas. Kartu buvo sunaikinta ir jų biblioteka¹.

Anksčiau paminėti faktai įrodo, kad nepagrįsti teiginiai apie Aleksandrijos bibliotekos padegimą buvo skleidžiami tam, kad subjauroti islamo vaizdą, kad musulmonai atrodytų mokslo ir civilizacijos priešai, kuomet iš tikrųjų jie buvo visiškai nekalti dėl nusikaltimo, kuriuo juos kaltino².

(4) Kokia yra tiesa apie musulmonų karus (Džihad)?

1. Vakarų pasaulis klaidingai suprato musulmonų kovą prieš agresiją, kaip esančią Šventuoju Karu. Tiesa yra ta, kad islamas nepripažįsta termino „Šventasis Karas“. Islamas karus skirsto į neteisingus ir teisingus. Žodis „Džihad“ yra išvestas iš žodžio „Džuhd“, kas reiškia asmens visų pastangų dėjimą. Tos pastangos būna dviejų formų: pirmoji yra atliekama žmogaus sielos, o antroji yra atliekama kariaujant teisingą karą. Pirmoji daug jėgų reikalaujanti pastanga yra vadinama Didžiuoju Džihad, kada žmogus stengiasi atstumti visą blogį, pagundas ir apvalyti sielą nuo ydų, ypač pavydo ir neapykantos, tam, kad sulaukti Dievo Malonės. Kita Džihad forma yra žinoma kaip Mažesnysis Džihad, kas reiškia teisėtą ir teisingą kariavimą.

2. Teisingas, teisėtas karas pagal islamo įstatymus yra gynybos karas, kurio tikslas yra atremti priešo puolimą. Tokios Korano eilutės leidžia musulmonams kovoti su priešu, kuris

¹ Hunke, Sigrid. **Allah ist ganz anders**. P. 85-90.

² Zakzouk, M. Hamdy. **Islamas vakarietiškos minties veidrodyje**, p. 110.

juos puola: „**Tiems, prieš kuriuos yra nukreiptas karas, yra suteikiamas leidimas (kovoti), kadangi jie yra nuskriaustieji.**“ [22/39] Taip pat: „**Kovokite Dievo vardu su tais, kurie kovoja su jumis, bet neperženkite ribų, nes Dievas nemyli nusidėjėlių.**“ [2/190] Ši Korano eilutė parodo, jog nepaisant leidimo kautis ginantis, musulmonai yra įspėti neperžengti gynimosi ribų iki nusižengimo masto. Tokia Korano eilutė leidžia musulmonams pulti tuos, kurie puola juos: „**Jei kas nors tada peržengia draudimą prieš jus, taip pat perženkite ir jūs prieš jį.**“ [2/194]

Islamo nepaprasta antipatija kovojimui ir kraujo praliejimui yra akivaizdi. Savigyna yra vienintelė leidžiama išimtis. „**Kovojimas yra jums nurodytas, bet jūs nemėkite jo.**“ [2/216] Taigi, puolimo prieš kitus iniciavimas islame nėra leidžiamas.

3. Nors Džihad reiškia kovojimą ginant Tikėjimą ir musulmonus, šis Džihad nėra apribojimas iki kovojimo mūšio lauke. Džihad apima žmogaus turta, mąstymą ir kitas priemones, kurios padeda atremti kokią ataką ar puolimą, taip apsaugant islamo bendruomenę ir Tikėjimą, kurį jie išpažįsta.

Toks principas yra kiekvienos tautos pripažinta teisė, kuri šiais laikais yra sankcionuota tarptautiniais susitarimais.

4. Jei musulmonai sužino, kad jų priešai trokšta taikos ir yra pasiruošę nutraukti visas agresijos formas, islamas liepia musulmonams sutikti su jų priešų reikalavimu. Tai yra išdėstyta tokioje Korano eilutėje: „**Bet jei priešas yra linkęs į taiką, jūs (taip pat) linkite į taiką ir pasitikėkite Dievu.**“ [8/61] Be to, islamas kviečia su visais gyventi taikiai ir rodyti jiems gerą valią tam, kad jie nepultų musulmonų. Korano eilutės ragina musulmonus su tais žmonėmis elgtis dorai, teisingai ir geranoriškai: „**Dievas jums nedraudžia elgtis maloniai ir teisingai atžvilgiu tų, kurie nekovoja su jumis**

dėl (jūsų) Tikėjimo, neveja jūsų iš jūsų namų: nes Dievas myli tuos, kurie yra teisingi.“ [60/8] Taigi, islamo tikslas yra skleisti ir tvirtinti tarp žmonių taiką ir toleranciją, raginti juos bendradarbiauti vieniems su kitais dėl žmonijos gerovės.

Todėl teiginiai, kurių galima rasti kai kurioje tarptautinėje žiniasklaidoje, kad islamas yra religija, kuri skelbia agresiją, ekstremizmą, fanatizmą ir terorizmą, yra visiškai nepagrįsti kaltinimai, kurie islame neturi jokio pagrindo. Priešingai, islamas yra malonės ir teisingumo religija. Mes paaiškinsime tai detaliau tolimesniuose mūsų išdėstymuose.

(5) Kokie yra islamo nutarimai dėl fanatizmo ir terorizmo?

1. Islamas yra prieš bet kokį aklą prisirišimą ir atitinkamai nesiūlo savo pasekėjams dogmatizmo. Be to, nėra jokių šio efekto požymių bet kuriame islamo šaltinyje (konkrečiai Korane ir Pranašo Perdavimuose). Kvietimas priimti islamą, kaip yra išdėstyta Korane, yra pagrįstas išmintingu ir iškalbingu kvietimu. Toks elgesys niekada nėra laikomas fanatizmo apraiška: **„Kviesk visus į savo Dievo Kelią išmintingai ir gražiai pamokslaujant; ir ginčykis su jais geriausiais ir maloningiausiais būdais.“ [16/125]** Pats Pranašas sakė Mekkos pagonims, kurie atsisakė patikėti Islamo Tikėjimu: **„Jums yra jūsų tikėjimas, o man – mano tikėjimas.“ [109/6]**

2. Kas liečia prieš islamą atskleistas dieviškas religijas, musulmonams yra nurodyta tikėti Pranašais, kurie buvo prieš Muhammadaų. Tas tikėjimas yra esminis Islamo Tikėjimo elementas. Tai yra išdėstyta tokioje Korano eilutėje: **„Sakykit: Mes tikime Dievu ir atskleidimu, duotu mums, ir**

Ibrahimui, Ismaeliui, Ishakui, Jokūbui ir Gentims, ir tuo, kuris buvo duotas Mozei, Isai (Jėzui), ir tuo, kuris buvo duotas (visiems) Pranašams iš jų Dievo; Mes nedarome jokio skirtumo tarp vieno ir kito iš jų, ir mes esame atsidadę Dievui islame.“ [2/136] Ši eilutė teigia, kad nėra jokios diskriminacijos tarp bet kokių pranašų ir ši tolerancija neturi atitikmenų jokioje kitoje religijoje. Kaip tokia religija gali būti kaltinama fanatizmu?

3. Islamas kviečia žmones vienyti ir gyventi kartu draugystėje ir meilėje, nepaisant savo skirtumų: **„O, žmonija! Mes sukūrėme jus iš vienos vyro ir moters (poros), ir padalijome jus į tautas ir gentis, kad jūs galėtumėte vienas kitą pažinti.“ [49/13]** Taip pat islamas atvirai kviečia savo pasekėjus gyventi taikiai su nemusulmonais, kas yra aišku iš tokios Korano eilutės: **„Dievas jums nedraudžia elgtis maloniai ir teisingai atžvilgiu tų, kurie nekovoja su jumis dėl (jūsų) Tikėjimo, neveja jūsų iš jūsų namų: nes Dievas myli tuos, kurie yra teisingi.“ [60/8]**

4. Islamas ragina musulmonus atleisti ir dovanoti tiems, kurie skriaudžia juos: **„Ir atleidimas yra arčiausiai teisingumo.“ [2/237]** Be to, islamas skatina musulmonus sutikti bet kokią skriaudą maloniai, tikintis, kad priešas gali tapti draugu: **„Gerumas ir Blogis negali būti lygūs. Atstumkite Blogį kuom nors, kas yra geriau: tada tas, tarp kurio ir tavęs buvo neapykanta, taps tartum tavo artimas draugas ir bičiulis!“ [41/34]**

5. Pranašas viename iš savo Pasakymų tarė: „Skelbkite geras žinias bei džiugias naujienas ir neatbaidykite ar neatstumkite žmonių.“ Tai yra aiškus kvietimas atsisakyti fanatizmo, kuris kelia neapykantą. Tuo tarpu gerų žinių ir džiugių naujienų skelbimas yra tolerancijos ir atlaidumo ženklas.

Kadangi islamas smerkia fanatizmą ir ekstremizmą, todėl jis smerkia ir žmonių terorizavimą bei žudymą. Tiesą sakant, islamas vieno asmens puolimą laiko visos žmonijos puolimu: „**Jei kas nors užmuštų asmenį – nebent tai būtų už žmogžudystę arba už blogybių skleidimą šalyje – tai tartum jis užmuštų visus žmones.**“ [5/32]

6. Taigi, islamo kaltinimas terorizmu yra absoliučiai nepagrįstas teiginys. Jeigu kai kurie musulmonai yra fanatikai arba netgi teroristai, tai dar nereiškia, kad islamas turėtų būti laikomas atsakingas už jų veiksmus. Labai svarbu yra skirti tolerantiškus islamo mokymus ir teisingus principus nuo neatsakingo ir fanatiško kai kurių musulmonų elgesio. Mes privalome turėti omeny, kad fanatizmas nėra būdingas tik kokios nors vienos religijos pasekėjams, ir kad terorizmas tapo tarptautiniu fenomenu ir problema. Tai faktas, kurį liudija dabartinis mūsų pasaulis. Tad kaip gali Islamo Tikėjimas būti kaltinamas už visuotinį terorizmo fenomeną, kuris egzistuoja tarp visų tikėjamų pasekėjų?

(6) Ar islamas remia ekstremizmą ir smurtą?

1. Islamas yra malonės ir tolerancijos Tikėjimas, kuris gina teisingumą ir taiką. Islamas taip pat saugo ir išlaiko žmogaus laisvę, garbę ir orumą. Tai yra ne šūkiei, o principai, kuriais islamas remiasi. Visagalis Dievas atsiuntė Savo Pranašą Muhammadą „**kaip Malonę visiems kūriniams.**“ [21/107] Pranašas Muhammadas taip pat sakė: „Aš buvau atsiųstas išstbulinti aukštos moralės savybes.“ Islamas suteikia žmogui pasirinkimo laisvę, netgi pasirinkimą tikėti Dievą ar atsisakyti taip daryti: „**Leiskite tam, kuris nori, tikėti ir leiskite tam, kuris nori, atsisakyti (to).**“ [18/29]

Kvietimas priimti islamą yra grindžiamas žmonių įtikinėjimu maloniais jiems skirtais pamokslais bei draugiškomis diskusijomis, tačiau ne kokia nors smurto ar prievartos forma. Islamo Tikėjimas liepia musulmonams būti teisingiems ir dosniems bei draudžia neteisybę, tironiją, korupciją ir blogus darbus. Jis palaiko atsiskaitymą už blogi gėrių: **„Atstumkite Blogi kuom nors, kas yra geriau.“** [41/34] Kada Pranašas Muhammadas šventė pergalę prieš Mekkos žmones, jis atleido jiems, nepaisant jų ankstesnio neteisningumo, jo ir jo kompanionų persekiojimo, sakydamas: „Jūs visi esate absoliučiai laisvi.“

2. Tarp Islamo Tikėjimo ir Taikos yra aiškus suderinamumas. Arabų kalboje du žodžiai - „Islam“ ir „salam“ (arabiškas žodis, reiškiantis taiką, ramybę) – yra išvesti iš tos pačios šaknies. Visagalis Dievas save Korane apibūdina kaip „Ramybę“. Musulmonų pasisveikinimas taip pat yra taikos pasisveikinimas, kuris nuolat primena, jog taika yra vienas iš islamo tikslų, kuri visada reikia turėti omenyje. Kiekvienas musulmonas užbaigia savo maldas penkis kartus per dieną palinkėdamas taikos pusei pasaulio, kuri yra jo dešinėje, ir tada pakartoja tai kitai pusei pasaulio, kuri yra jo kairėje.

3. Iš anksčiau paminėtų faktų yra akivaizdu, kad islamas yra taiką mylintis Tikėjimas ir todėl nėra jokios galimybės, kad jis propaguotų smurtą, fanatizmą, terorizmą ar bet kokią kitą kėsinimosi į žmones ir jų nuosavybę formą. Islamo nutarimai ir principai yra nukreipti į Žmonių Teisių, kurios apima jo teises į gyvybę, šeimą, tikėjimą, mąstymą ir nuosavybę, saugojimą.

Islamо Tikėjimas taip draudžia bet kokią kėsinimosi į kitus formą, jog net skelbia, kad vieno žmonių rasės individo puolimas prilygsta visos žmonijos puolimui. Tai yra išreikšta tokioje Korano eilutėje: **„Jei kas nors užmuštų asmenį –**

nebent tai būtų už žmogžudystę arba už blogybių skleidimą šalyje – tai tartum jis užmuštų visus žmones; ir jei kas nors išgelbėtų gyvybę, tai tartum jis išgelbėtų visų žmonių gyvybes.“ [5/32] Taigi, kiekvienas individas atstovauja žmoniją. Islamo rūpestis žmonijos saugojimu ir išlaikymu yra išreiškiamas per kiekvieną žmogų kitų žmonių atžvilgiu, gerbiant jų laisvę, jų orumą ir visas jų žmogiškas teises. Vienas iš Pranašo Pasakymų teigia, kad kiekvienam musulmonui yra uždrausta pralieti kraują, vogti turtą ar suteršti kokio nors kito musulmono garbę. Kitas Pranašo Pasakymas teigia, kad nė vienas, terorizuojantis tikintįjį Dievu, neišsigelbės nuo Teismo Dienos Siaubo.

Islamo Tikėjimas taip pat kviečia tautas taikiai sugyventi ir liepia musulmonams elgtis su nemusulmonais teisingai ir dorai. Tai yra nurodyta tokioje Korano eilutėje: „Dievas jums nedraudžia elgtis maloniai ir teisingai atžvilgiu tų, kurie nekovoja su jumis dėl (jūsų) Tikėjimo, neveja jūsų iš jūsų namų: nes Dievas myli tuos, kurie yra teisingi.“

4. Bet kokios bendruomenės narių saugumo išlaikymo atsakomybė turėtų būti padalinta kiekvienam tos bendruomenės nariui. Šios atsakomybės prisiėmimas visiems kartu yra vienintelis būdas užtikrinti saugumą ir stabilumą sugedimo ir nuodėmingumo pavojaus akivaizdoje. Kitas Pranašo Pasakymas palygina mus su grupe žmonių, kurie traukė burtus, kad išsiaiškintų, kur jie sėdės laive. Rezultatai buvo tokie, kad kai kurie pasiliko ant denio, tuo tarpu kiti nusileido į laivo apačią. Kada žmonės laivo viduje užsinorėjo atsigerti vandens, jie pakilo pas žmones į denį ir pasakė jiems, kad jie būtų galėję gauti vandens atsigerti išgręždami skylę laivo dugne, kuris buvo jų laivo dalis, ir taip padarę jie nebūtų pažeidę laivo denio ar žmonių ant jo. Jei denio žmonės būtų leidę jiems taip

padaryti, jie visi būtų žuvę, bet jei jie būtų sulaikę juos, jie visi būtų išsigelbėję nuo nuskendimo.

IV skyrius

Islamas ir su individu susiję klausimai

(1) Koks islame yra santykis tarp Dievo ir žmogaus?

1. Dievas sukūrė žmogų ir paskyrė jį kaip Savo vietininką žemėje. Jis padarė pasaulį su dangumi ir žeme, ir viską, kas yra tarp jų, tarnaujantį jam bei nurodė jam apgyvendinti žemę. Tai rodo, kad Dievas norėjo, jog žmogus būtų visatos valdovas, bet tuo pačiu metu jis neturėtų pamiršti, kad tai Dievas jį sukūrė. Tuo atžvilgiu jis tėra tik vergas Dievui, jo Kūrėjui. Iš jo yra tikimasi tarnystės kaip garbinančio Jį, o ne kaip nuolankaus ir nusižeminusio vergo. Visagalis Dievas suteikė žmogui pasirinkimo laisvę tarp paklusimo ir nepaklusimo Jam, tarp tikėjimo Juo ir Jo Tikėjimo atmetimo. Tai yra išdėstyta tokioje Korano eilutėje: **„Leiskite tam, kuris nori, tikėti ir leiskite tam, kuris nori, atsakyti (to).“ [18/29]** Pasirinkimo laisvė yra vergijos priešingybė. Žmogui visada yra suteikiama teisė ir savo gyvenimo kelio pasirinkimo laisvė, o atitinkamai ir atsakomybė už savo veiksmus: **„Jei kas nors padaro gerą darbą, tai būna nauda jo paties sielai; o jei kas nors padaro blogą, tai neigiamai veikia (jo paties sielą).“ [45/15]**

2. Dievas pagerbė žmogų ir suteikė jam pirmenybę prieš daugelį Savo kūrinių, kaip yra teigiama tokioje eilutėje: **„Mes pagerbėme Adomo sūnus.“ [17/70]** Ta garbė, kuria Dievas palaimino žmogų, yra tiksliai priešinga vergiškumui. Kada Dievas sukūrė žmogų ir įkvėpė jam Savo dvasią, Jis įsakė angelams nusižeminti prieš jį: **„Kada Aš suformuosiu jį (teisingomis proporcijomis) ir įkvėpsiu jam Savo Dvasią,**

pagarbiam jam nusilenkite.“ [15/29] Šiame dieviško įdvasinimo procese slypi artimi santykiai tarp žmogaus ir jo Kūrėjo. Kiekvienas žmogus išlaiko savo sieloje šio dieviško proceso esmę, kas visada patikina jį, kad šis yra Dievo Akivaizdoje, kad ir kur bebūtų: „**Ir Jis yra su jumis, kad ir kur jūs bebūtumėte.“ [57/4]**

3. Koranas taip pat patikina mus, kad Visagalis Dievas yra arčiau žmogaus negu jo paties jungo vena [50/4] ir kad Jis visada yra arti jo, ir kad Jis atsako į kiekvieno Jo besišaukiančio asmens maldas [2/186], ir kad Jo Malonė apima viską [7/156] bei kad Jis yra Maloningiausias. Nors Visagalis Dievas Korane yra kartą apibūdinamas kaip Visą Priverčiantis, kaip Aukščiausia Kontroluojanti Galia du kartus, kaip Nenugalimas šešis kartus, tačiau kaip Gailestingiausias ir Geraširdiškiausias 57 kartus, o kaip Maloningiausias 114 kartų. Dar keturis kartus Jis yra apibūdinamas kaip Maloningiausias iš maloningųjų. Visagalis Dievas taip pat yra apibūdinamas kaip švelnus ir mylintis, o Jo Malonės bruožas yra paminimas nesuskaičiuojamą daugybę kartų.

Aukščiau paminėtos eilutės įrodo artimus santykius tarp žmogaus ir jo Kūrėjo, nes tai yra artimumo, malonės santykiai bei atsakas į žmogaus maldas ir šaukimusis. Visagalis Dievas yra maloningesnis ir labiau gailintis savo kūrinių nei motina yra savo vaikui. Ši malonė yra jaučiama kiekvieno musulmono širdies gelmėse.

(2) Kokie yra islamiški nutarimai dėl žmogaus proto ir intelekto?

1. Islamas yra vienintelė religija, kuri iškėlė žmogaus proto statusą ir paskelbė jo svarbą. Žmogaus protas yra sugebėjimas, per kurį žmogus gali būti patikimos pareigos ir

atsakomybė. Per savo intelektą žmogus gali pažinti savo Kūrėją, kūrimo paslaptis ir savo Kūrėjo Viešpatavimą. Koranas atkreipia dėmesį į žmogaus intelektą ir skatina jį žvelgti į Visatą ir apmąstyti jos egzistavimą, kartu studijuojant žmonijos labui ir sėti pastangas, kad žemė klestėtų ir vešėtų. Be to, niekur nėra nurodyta, kad islamas draudžia musulmonams naudotis savo nuovokumu ar kad jis yra prieš mokslinį ar akademinį mąstymą.

2. Mums priderėtų pasakyti, kad islamas liepia žmogui naudotis savo galvojimo ir mąstymo sugebėjimais: **„Keliaukite per žemę ir matykite, kaip Dievas davė pradžia sukūrimui.“** [29/20] Islamas taip pat kaltina žmones, kurie nenaudoja savo galvojimo, mąstymo ir apsvarstymo sugebėjimų. Koranas tokius žmones apibūdina taip: **„Jie turi širdis, kuriomis nesupranta, akis, kuriomis nemato ir ausis, kuriomis negirdi; jie yra kaip gyvuliai – ne labiau protingesni: nes jie yra neatidūs išpėjimui.“** [7/179] Be to, Koranas nesinaudojimą protu ir mąstymu laiko nuodėme, ir apibūdina, kas nutiks Teismo Dieną tiems, kurie atsisako tikėti Dievą: **„Toliau jie sakys: „Jei mes būtumėte klausę ar panaudoję savo protą, (dabar) mes nebūtume tarp Karštos Ugnies kompanionų.““** [67/10]

3. Islamo tikėjimas atkreipia žmogaus dėmesį į faktą, kad Dievas padarė visą pasaulį tarnaujantį jam. Dėl šios priežasties pasinaudoti savo intelekto galiomis žmonijos gerovei ir žemės vaisingumui yra žmogaus pareiga. Tokia Korano eilutė tai patvirtina: **„Tai Jis, Kuris padarė jus iš žemės ir įkurdino jus tenai.“** [11/61]; **„Ir Jis pajungė jums, kaip nuo Savęs, viską, kas yra danguje ir žemėje: štai, tame iš tikrųjų yra ženklų tiems, kurie mąsto.“** [45/13]

Todėl visa visata yra valda, kurioje žmogus gali naudotis savo intelekto galiomis be jokio draudimo ar

prieštaravimo, jei jo mintys pasitarnauja žmonijos gerovei. Islamas pritaria viskam, kas turi naudoti žmonijai ar kelia klestėjimą bei gerovę.

4. Koranas ir Pranašo Perdavimai yra du Islamo Tikėjimo šaltiniai, ir paklusti ten išdėstytiems religiniams nutarimams bei pareigoms yra privaloma kiekvienam musulmonui. Tačiau jis yra visiškai laisvas galvoti, mąstyti, svarstyti ir studijuoti viską pasaulyje, kuriame jis gyvena. Tai turėjo omeny Pranašas, kuomet sakė: „Jūs esate geriau susipažinę su pasaulio, kuriame gyvenate, reikalais.“

Islamą užtikrina minties laisvė ir akademinis ar mokslinis tyrinėjimas, jei jie nežeidžia Tikėjimo šventumo, jo įsitikinimų ir dieviškų tekstų, tokių kaip Koranas ir Pranašo Perdavimai. Bet kokios pastangos šiuos šventus tekstus pakeisti, iškraipyti, pridurti, praleisti ar pajuokti yra ne tik draudžiamos, bet taip pat yra ir nedovanotina nuodėmė. Visa kita pasaulyje gali būti tiriama, studijuojama ar nagrinėjama.

(3) Ar Islamo Tikėjimas palaiko fatalizmą?

1. Kiekvienas, kuris skaito ir apmąsto Korano eilutes, suvoks, kad islamas yra religija, kuri ragina žmogų veikti, nes darbas yra gyvenimas ir be darbo gyvenimas nustos egzistavęs. Todėl Korane mes sutinkame daugybę eilučių, kuriose Visagalis Dievas sieja teisingus darbus su tikru Tikėjimu. Teisingas darbas yra kiekvienas geras poelgis ar veiksmas, tiek religinio, tiek ir pasaulietiško pobūdžio, kuris pasitarnauja žmonijai ar atstumia blogį: **„Ir sakyk: Dirbkite (teisingai); greitai Dievas pamatys jūsų darbą, ir Jo Apaštalas ir tikintieji.“ [9/105]**

Koranas ragina žmones dirbti netgi penktadieniais, musulmonų poilsio ir garbinimo dienomis: **„Ir kada**

(Penktadienio Vidudienio) Malda yra baigta, tada jūs galite dirbti šalyje ir siekti Dievo Dosnumo.“ [62/10]

2. Pranašas ragino žmones dirbti iki paskutinio jų gyvenimų momento ir iki pasaulio pabaigos. Jam yra priskiriami žodžiai: „Jei paskutinioji valanda pas jus ateitų, kol jūs turite savo rankoje palmės daigą, kurį ruošiatės sodinti, - pasodinkite jį, jei tik galite.“ Pranašas taip pat atsisakė pritarti žmonėms, kurie praleidžia visą dieną ir naktį ilgai melddamiesi mečetėse ir yra priklausomi nuo kitų išlaikymo. Jis taip pat gyrė ir laimino asmenį, kuris užsidirba pragyvenimui savo sunkiu darbu. Jis sakė, kad rankos, dirbančios sunkų darbą, yra Dievo ir Jo Pranašo laiminamos.

3. Pranašas, kuris yra visų musulmonų idealas, kaip yra pasakyta Korane, dirbo, planavo, svarstė ir ruošė viską, kas tik buvo reikalinga, ir tada pasikliovė Dievu. Pasikliauti Dievu nereiškia nesirūpinti darbu ir melsti Dievą išpildyti mūsų viltis. To priežastis yra tai, kad tikėti ir pasikliauti Dievu yra ne tik reikalinga, bet taip pat ir privaloma. Tai primena mums Visagalį Dievą, Kuris įkvepia mums dvasinės energijos, įgalinančios mus įveikti kliūtis ar problemas su pasiryžimu ir ryžtingumu. Šis pasitikėjimas ir priklausymas nuo Dievo turėtų būti stipri pozityvi jėga, o ne pasyvus ir apatiškas požiūris.

Pasikliovimas vien tik Dievu, nededant jokių pastangų pasiekti savo tikslo, o remiantis pretekstu, kad tai įvyks pagal Dievo Valią, jei Jis to panorės, islame nėra priimtinas, nes Dievas nepagelbėja asmeniui, kuris pats sau nesistengia pagelbėti. Tačiau Dievas padeda asmeniui, kurie stengiasi pasiekti savo tikslą: **„Iš tiesų Dievas niekada nepakeis žmonių sąlygų tol, kol jie patys nepakeis.“ [13/11]**

‘Omar Ibn Al-Khattab išreiškė didžiulį savo nepasitenkinimą grupe vyrų, kurie leido visą savo laiką melddamiesi mečetėje ir buvo išlaikomi kitų darbu. Jis sušuko:

„Auksu ar sidabru iš dangaus nelyja.“ Jis patvirtino savo teiginį, susiedamas jį su vienu iš Pranašo Perdavimų. Jis sakė: „Darykite taip, kaip paukščiai daro. Jie išskrenda kiekvieną rytą tuščiais gūžiais ir dienos pabaigoje grįžta pilnais gūžiais.“ Žmonės turėtų pasimokyti iš paukščių, kurie kiekvieną rytą išskrenda ieškoti maisto ir dienos pabaigoje grįžta pilnais gūžiais.

(4) Kokie yra islamo nutarimai dėl demokratijos ir žmogaus teisių?

1. Islamas buvo pirmoji religija, reikalaujanti Žmonių Teisių, pabrėžianti jų išsaugojimo būtinumą. Bet kuris islamo teisės tyrinėtojas žino, kad ji skelbia fundamentalias Žmogaus Teises, kurios apima žmogaus gyvybę, tikėjimą, nuomonę, turtą ir šeimą – viską, kas yra islamo saugoma. Islamo istorijoje yra įrašyta ‘Omar Ibn Al-Khattab ryžtinga pozicija prieš žmonių teisių pažeidimus, kuomet jis sakė: „Kodėl jūs pavergiate žmones, jei jų motinos pagimdė juos kaip laisvus individus?“

2. Žmonių Teisės islame yra grindžiamos dviem fundamentaliais principais:

- a) Visų žmonių lygybe.
- b) Laisve, kuri yra kiekvieno žmogaus teisė.

Islamas lygybę remia dviem pagrindais: būtent tuo, kad visi žmonės yra tos pačios žmogiškos kilmės, ir žmogaus orumu, kuris yra suteiktas visai žmonijai.

Jei kalbėtume apie bendrą visos žmonijos kilmę, islamas skelbia, kad Dievas sukūrė žmogų iš vienos sielos ir todėl visi žmonės yra vienos didelės šeimos broliai ir seserys.

Joje nėra vietos turтинėms ar statuso privilegijoms. Skirtumai, kurie egzistuoja tarp žmonių, neliečia jų kilmės ir esmės, kas yra vienas ir tas pats. Tarp žmonių egzistuojantys skirtumai pasaulyje turėtų skatinti juos pažinti vienas kitą ir bendradarbiauti vienas su kitu įvairiais gyvenimo atžvilgiais: „**O, žmonija! Mes sukūrėme jus iš vienos vyro ir moters (poros), ir padalinome jus į tautas ir gentis, kad jūs galėtumėte pažinti vienas kitą.**“ [49/13]

Kitas pagrindas yra lygybė, kuri grindžiama pagarba ir orumu, kurį Visagalis Dievas suteikė visai žmonijai: „**Mes pagerbėme Adomo sūnus.**“ [17/70]

Dievas paskyrė žmogų vietininku žemėje ir įsakė angelams nusižeminti prieš Adomą bei padarė jį šio pasaulio valdovu. Dievas taip pat padarė viską, kas yra danguje ir žemėje, tarnaujančiu žmogui. Šios privilegijos pagerbė ir iškelė žmogų virš kitų kūrinių. Dievas suteikė šią garbę ir orumą iš principo visiems žmonėms be išimčių, kad apsaugotų kiekvieną žmogų, nes turtingi ar vargšai, valdantys ar paklūstantys – visi yra lygūs Dievo ir įstatymo akyse.

Antrasis principas, kuriuo islame grindžiamos Žmogaus Teisės, yra laisvė. Dievas sukūrė žmogų kaip atsakingą būtybę apgyvendinti žemę ir įkurti civilizaciją. Natūralu, kad atsakomybė negali egzistuoti be laisvės netgi tokiuose reikaluose kaip pasirinkimas tikėti Dievą ar atsisakyti tikėti Juo. Tai yra palikta spręsti pačiam žmogui: „**Leiskite tam, kuris nori, tikėti ir leiskite tam, kuris nori, atsisakyti (to).**“ [18/29]

Laisvė apima visus žmogaus laisvės aspektus: tiek religinius, tiek ir politinius, intelektinius ar civilinius reikalus.

3. Sprendimo priėmimas islame yra grindžiamas teisingumu ir konsultacija, kaip yra skelbiama Korane: „**Ir kada jūs sprendžiate tarp žmogaus ir žmogaus, spřskite**

teisingai.“ [4/58] Visagalis Dievas įsakė teisingumą ir geranoriškumą, elgiantis su kitais: „**Dievas įsakė teisingumą, gero darymą ir tolerantiškumą...**“ [16/90] Yra ir daugiau Korano eilučių, tai demonstruojančių.

Konsultavimasis yra fundamentalus ir privalomas islamo principas. Kada Pranašas neturėjo Dieviško Apreiškimo kokių nors klausimų, jis konsultuodavosi su savo kompaniais ir elgdavosi pagal daugumos nuomonę, net jeigu tai prieštaraudavo jo paties nuomonei. To pavyzdys galėtų būti tarimasis dėl Uhud mūšio. Pranašas laikėsi nuomonės, kad musulmonai neprivalo imtis kovos, tačiau jis nusileido daugumos, kuri palaikė kovojimą, nuomonei ir to rezultatas buvo pralaimėjimas. Nepaisant to, Koranas pabrėžia konsultavimosi reikalingumą ir kreipiasi į Pranašą tokia eilute: „**Taigi, atleisk (jų kaltes) ir prašyk (Dievo) atleidimo už jas; ir tarkis su jais dėl reikalų.**“ [3/159]

Todėl mes neturėtume būti suklaidinti mažumos teisininkų nuomonės, kurie tvirtina, kad tarimasis nėra privalomas, kadangi jų nuomonė nesutampa su religiniais Korano ir Pranašo Palikimų tekstais.

Islamas paliko musulmonams dėl sprendimo konsultacijos metodą bendruomenės interesų atžvilgiu. Jei musulmonų tautos gerovė reikalautų, kad konsultacija vyktų pagal pripažintą sistemą, kuri yra praktikuojama dabartinių tautų, islamas neprieštarautų tai sistemai. Ją taikant privalo būti atsižvelgiama į kiekvieno laikotarpio aplinkybes valstybiniu ir tarpvalstybiniu lygiais.

Aukščiau paminėti faktai iliustruoja islamo rūpesčio mastą saugant Žmonių Teises ir konsultavimosi bei demokratijos, kaip ji yra suprantama šiandien, principo taikymą.

4. Islamas leidžia žmonėms turėti skirtingas nuomones ir pripažįsta aiškinamuosius sprendimus religiniais klausimais, jei tie žmonės turi tam reikalingą kvalifikaciją. Islamas skelbia, kad asmuo, kuris reikaluose panaudoja savo sprendimą ir suklysta, yra apdovanojamas Dievo, o asmuo, kuris panaudoja savo sprendimą ir pasiekia gerų rezultatų, yra dvigubai Dievo apdovanojamas. Teisės mokslų tyrinėtojai susidūrė su daugybe skirtingų nuomonių daugeliu klausimų ir niekas niekada netvirtino, kad skirtinga nuomonė yra islame draudžiama.

Islamą leidžia reikšti skirtingą nuomonę be jokių apribojimų, jei ji nuoširdžiai rūpinasi bendruomenės gerove, saugumu ir taika.

(5) Kokie yra islamo nutarimai dėl meno?

1. Islamas yra religija, kuri gėrisi visur egzistuojančiu grožiu. Pats Pranašas kartą paskelbė, kad Dievas yra tobulybė ir kad Jis myli grožį. Nepaisant to, islamas teikia pirmumą moralei prieš grožį, tačiau tai nereiškia, kad nusistatęs prieš meną. Islamas tiesiog laiko, kad grožis turėtų būti grindžiamas morale. Toks yra islamo požiūris į visas meno šakas. Islamo kriterijus sprendžiant apie bet kokios šakos meno kūrinį yra taisyklė, jog tai, kas yra teisinga, yra gera, o kas yra bloga, tas yra neteisinga.

Koranas atkreipia mūsų dėmesį į Visatos grožį ir jos sukūrimo tobulumą, kuriuo gėrisi kiekvienas matantis, daugybėje eilučių. [15/10; 16/6; 41/12] Atitinkamai islamas nesmerkia jokios meno šakos ar kūrinio, jei jis yra gražus. Tačiau jei jis išreiškia kokią nors moralinio ar materialaus bjaurumo formą, islamas jam nepitaria.

2. Jei kokio nors meno kūrinio tikslas yra apeliuoti į žmogaus intelektą ir aukštesnius jausmus, islamas

natūraliai jam neprieštarauja. Tačiau jei jis apeliuoja į kūniškus žmogaus instinktus, nėra padoraus meno pavyzdys, skleidžia blogį ir yra aktyvus moralės gedimo faktorius, islamas jam prieštarauja.

3. Kada muzikinės melodijos, dainavimas ir dainų žodžiai yra dailūs ir harmoningi, islamas jiems pritaria su sąlyga, jog jie neskatina jų klausančių žmonių pasiduoti Dievo uždraustoms pagundoms. Kitais žodžiais tariant, jei menas siekia pakelti žmogaus emocijas ir dvasią, jam yra ne tik pritariama, bet ir juo žavimasi. Pranašas žavėjosi Abu Mousa Al-Aš'ary balsu, kada jis deklamavo Koraną. Pranašas iš savo kompanijų maldos laikui paskelbti pasirinko tuos, kurie buvo apdovanoti melodingais balsais. Jis taip pat klausėsi muzikos instrumentų, tokių kaip tambūrinas, dūdelė ir fleita be jokių pastabų, kurios galėtų būti laikomos kaip muzikos nemėgimas.

Vieną Švenčių dieną Abu Bakr įžengė į Pranašo namus ir rado savo dukterį 'Aiša, Pranašo žmoną, besiklausančią dviejų būgnus mušančių tarnaičių dainavimo. Kada Abu Bakr paprieštaravo, Pranašas atsakė: „Palik jas, Abu Bakr; šiandien yra Švenčių diena.“ Pats Pranašas taip pat prašė savo žmonos 'Aiša pasiūsti ką nors padainuoti per jos giminaitės vestuvių procesiją, kuri tuokėsi su vienu iš Medinos gyventojų. Buvo daugybė progų, kuomet Pranašas nurodė, kad nei muzika, nei dainavimas nėra draudžiami islame, nebent jie yra lydimi amoralumo ir ydų¹.

4. Islamas skiria vyrų šokius ir moterų šokius. Pavyzdžiui, islamas pritaria vyrų šokimui grupelėje, o Pranašas leido savo žmonai 'Aiša, Abu Bakr dukteriai, stebėti grupę abisiniečių, šokančių Švenčių dieną. Islame yra leidžiama moterims šokti prieš moteris, tačiau moterims šokti prieš vyrus

¹ Al-Qardawi, **Kas Leistina ir kas draudžiama Islame**, Qatar, 1978, p. 291. Taip pat Al-Ghazali, M. **Šimtas klausimų apie islamą**, p. 174

yra uždrausta tam, kad būtų pašalinta bet kokia vedančios į amoralumą pagundos galimybė.

5. Vaidyba nėra draudžiama, jei ji tvirtai laikosi moralės. Niekas negali paneigti, kad vaidyba atliko svarbią rolę sprendžiant daugybę bendruomeninių problemų. Ji taip kritikuoja visuomenės ydas ir pasiūlo sprendimus daugeliui bendruomeninių reikalų. Islame yra leidžiama bet kokia derama pasilinksminimo forma, kuri neperžengia padorumo ribų. Fotografija, kuri tapo šiandieninio pasaulio būtinybe, taip pat islame yra leidžiama.

6. Yra aiškių religinių nutarimų, kurie draudžia skulptūras ir statulas. Šio draudimo priežastis slypi nuo pat islamo pradžios, kada dauguma žmonių garbino stabus. Islamas bijojo, kad statulos nebūtų garbinamos tų, kurių įsitikinimai buvo prietaringi, kad jie negrįžtų prie stabų garbinimo.

Šiuo metu tokia tikimybė nebeegzistuoja. O tam, kad islamas ateityje (netgi ir tolimoje) išvengtų sugrįžimo prie to, kas vyko priešislaminio laikotarpio, jis nustatė tokį nutarimą, kadangi jis leidžia įstatymus visoms kartoms ir laikotarpiams. Tai, kas atrodo neįmanoma vienoje eroje, anksčiau ar vėliau gali tapti realybe kitoje.

V skyrius

Islamas ir klausimai, susiję su musulmonų moterimis

(1) Ar tiesa, kad islamas su musulmonėmis moterimis elgiasi neteisingai ir atima jų teises?

1. Moterys priešislaminio laikotarpiu gyveno vergijoje ir kančioje. Jos neturėjo jokių teisių iki pat islamo pasirodymo, kuris išlaisvino jas ir išvadavo iš neteisybės, kurią jos ilgą laiką kentėjo. Islamas iškėlė moters statusą ir suteikė joms teises, kurios ligi tol buvo atimtos. Joms suteiktos teisės prilygo vyrų teisėms. Įdomu pastebėti, kad moterims prieš 14 amžių islamo suteiktos teisės yra labai panašios į tas, kurios buvo suteiktos 1948 Jungtinėms Tautoms paskelbus Žmogaus Teisių Deklaraciją. Islamas taip pat įrodė Ievos nekaltumą dėl Adomo gundymo nepaklusti Dievo Įsakymui, dėl ko jis buvo išvestas iš Rojus. Islamas taip pat atmeta mitą, jog Ieva buvo blogio pasaulyje šaltinis, teigdamas, kad tai buvo Šėtonas, kuris sugundė ir Adomą, ir Ievą. Tai yra išdėstyta tokioje Korano eilutėje: **„Tada Šėtonas suklaidino juos ir išvarė juos iš (palaimos) būsenos, kurioje jie buvo.“** [2/36]

2. Islamas pabrėžia faktą, kad visa žmonija, vyrai ir moterys vienodai, buvo sukurta iš vienos sielos: **„O, žmonija! Nusilenkite Dievui, savo Kūrėjui, Kuris sukūrė jus iš vieno asmens.“** [4/1] Ši Korano eilutė pažymi, kad vyrai ir moterys yra lygūs kaip žmonės, ir šiuo atžvilgiu nė vienas nėra pranašesnis už kitą.

Be to, garbė, kurią Dievas suteikė žmonijai, apima tiek vyrus, tiek ir moteris, kas yra aišku iš tokios Korano eilutės: „**Mes pagerbėme Adomo sūnus.**“ [17/70] Adomo sūnus reiškia visą žmoniją. Kada Koranas kreipiasi į žmoniją, jis kreipiasi tiek į vyrus, tiek ir į moteris, kadangi kai Koranas kreipiasi į vieną kurią nors lytį, jis kreipiasi žodžiais „O, vyrai!“ arba „O, moterys!“.

3. Pranašas Muhammadas taip apibūdina santykius tarp vyro ir moters: „Moterys yra vyrų kolegos ir jos turi tokias pat teises, kadangi jų pareigos yra lygios.“ Žodis „kolega“ nurodo lygybę. Dievo akivaizdoje vyrai ir moterys yra lygūs ir nė vienas nėra pranašesnis už kitą, išskyrus teisingų darbų ir pamaldumo privalumais. Tai yra išdėstyta tokioje Korano eilutėje: „**Kiekvienam, kuris elgiasi teisingai, vyras ar moteris, ir turi tikėjimą, iš tikrųjų jiems Mes duosime naują gyvenimą, gyvenimą, kuris yra geras ir tyras, ir Mes atiduosime tokiems jų atlygį pagal geriausius jų veiksmus.**“ [16/97] Visagalis Dievas taip pat vienodai atsako į vyrų bei moterų maldas ir šaukimusis: „**Ir jų Kūrėjas priėmė ir atsakė jiems: niekada Aš nepragaišinsiu nė vieno iš jūsų darbų, ar jūs bebūtumėt vyru ar moterimi: jūs esate vieni iš kitų.**“ [3/195] Tai reiškia, kad vyrai ir moterys papildo vieni kitus ir kad be jų sąjungos nebūtų gyvybės šiame pasaulyje pratęsimo.

4. Argi islamas gali būti kaltinamas blogu elgesiu su moterimis po paminėtų faktų perskaitymo, kurie yra pacituoti iš dviejų patikimų islamo šaltinių, konkrečiai Korano ir Pranašo Perdavimų?

Problema yra ta, kad kai kurie žmonės neteisingai supranta ar painioja islamo mokymus ir principus, kurie yra teisingi ir humaniški, su kai kurių musulmonų elgesiu, kurie su moterimis elgiasi neteisingai. Bet koks objektyvus ir nešališkas sprendimas apie islamą turėtų būti skiriamas tarp tų dviejų

atvejų. Nužemintas moterų statusas kai kuriuose musulmonų bendruomenėse egzistuoja dėl vyraujančio neišmanymo, o ne dėl islamo mokymų ar principų.

Iš Jungtinių Valstijų nacionalinėje apklausos¹ mes matome, jog kiekvienais metais mažiausiai vienai iš keturių moterų jos vyriškosios lyties partneris grasina fiziniu smurtu ir apie 10% tokių moterų yra žiauraus smurto aukos. Kritinių Būklių Departamentas nustatė, kad 20-35% moterų pacienčių reikalingas gydymas dėl blogo elgesio su jomis, o šeimos klinikose tarp 25-40% moterų praneša, kad su jomis blogai elgiamasi ir t.t.

Be to, gerai yra žinoma, kad Viduramžiais Vakaruose su moterimis buvo negailestingai elgiamasi. Iki šiol yra cituojama sena anglų patarlė:

„Moterį, užpakalį ir riešutmedį kuo daugiau muši, tuo geresnis jis bus.“ (Anglų patarlė, Oksfordo žodynas)

(2) Ar musulmonėms moterims visada vadovauja vyrai?

1. Islamas suteikė musulmonei moteriai visišką ekonominę nepriklausomybę ir davė jai teisę manipuliuoti savo nuosavybe, pirkti, parduoti, investuoti ar padovanoti pinigus be jos vyro leidimo su sąlyga, jei ji turi teisėtą kompetenciją tai daryti. Nei jos vyras, nei kuris nors jos giminaitis neturi teisės paimti net mažiausio jos pinigėlio be jos sutikimo².

2. Joks vyras, netgi merginos tėvas, negali priversti savo dukters tekėti už vyro prieš jos valią. Jos sutikimas tekėti

¹ **Sveikesnės moterys, identifikacija ir intervencija. Pacientės moterys, bendra moterų sveikatos apsauga.** 19 tomas, nr. 2, AMA/CM6 OB/Gyn., Editon, February, 1994.

² XX a. 6 dešimtmetyje Kvebeko provincijoje (Kanada) vyras galėjo parduoti žmonos nuosavybę be jos sutikimo ar įgaliojimo.

yra būtinas. Kartą jauna moteris atėjo pas Pranašą pasiskųsti, jog jos tėvas nori priversti ją tekėti už jos pusbrolio (jos tėvo sūnėno), kuriuo ji bjaurėjosi, ir kad tų vedybų dėka jos tėvas norėjo įgyti aukštesnį statusą. Pranašas pasikvietė merginos tėvą ir liepė merginai savo tėvo akivaizdoje pasakyti, jog ji yra laisva sutikti su vedybomis arba jų atsisakyti. Mergina sutiko su vedybomis savo laisva valia ir tarė Pranašui: „O, Dievo Pranaše! Dabar aš sutinku su tuo, ko trokšta mano tėvas, ir aš tenorėjau, kad moterys ir merginos žinotų, kad tai nėra tėvo teisė!“ Ji turėjo omeny, kad tėvai neturi teisės versti dukteris tekėti prieš jų valią.

3. Moteris yra vyro partnerė šeimoje ir auginant jų vaikus. Jokia šeima negali būti laiminga ir sėkminga be pozityvaus vyro ir žmonos bendradarbiavimo, be kurio šeimos gyvenimas būtų nestabilus, o vaikai tokiose aplinkybėse taptų aukomis. Pranašas (ramybė ir palaima jam) skelbė, kad vyrai ir moterys kartu turi dalintis atsakomybe. Jis sakė: „Jūs visi esate saugotojai ir jūs visi esate atsakingi už tuos, kuriuos saugote. Religinis lyderis yra atsakingas už savo pasekėjus, kurie tvirtai laikosi jo tikėjimo, ir kiekvienas vyras yra atsakingas už savo šeimą, ir kiekviena moteris yra atsakinga už savo namus ir yra atsakinga už savo šeimą.“

Faktas, kad moteris yra laikoma atsakinga už savo šeimą, paneigia tai, kad ji yra valdoma vyrų, kadangi atsakomybė reiškia laisvę, kuri yra nesuderinama su buvimu valdomai.

4. Joks vyras neturi teisės atimti moteriai jos pagrįstų teisių, nei jis turi teisę neleisti jai eiti į mečetę melstis. Pranašas sakė: „Nekliudykite moterims melstis Dievui Dievo mečetėse.“

Jei kai kurie musulmonai nepaklūsta islamiškiems nutarimams ir įstatymams moterų atžvilgiu, taip yra dėl jų

islamo mokymų neišmanymo arba dėl jų teisingumo ir žmogiškumo principų neteisingo supratimo.

(3) Kodėl moterų paveldėjimas yra mažesnis nei vyrų paveldėjimas?

1. Priešislaminiu laikotarpiu moterys neturėjo paveldėjimo teisės. Tačiau atėjus islamui, joms buvo suteikta tiksliai paveldimo turto dalis, nepaisant daugybės arabų prieštaravimų tuo metu, kurie laikė, kad paveldėjimo teisė yra vyrų privilegija, kadangi jie gina gentį ir kovoja su priešais.

Daugeliu atveju islame vyriškos lyties paveldėtojas paveldi dvigubai daugiau nei moteriškosios lyties: **„Dievas (taip) nurodo dalintis (palikimą) jūsų vaikams: vyro dalis yra lygi dviejų moterų dalims.“ [4/11]** Skubota nuomonė šiuo klausimu galėtų būti ta, kad toks nutarimas yra neteisingas moterų atžvilgiu, kadangi jos paveldi mažiau negu vyrai. Tačiau Islamo Tikėjimas yra visiškai nekaltas dėl tokio neteisingumo, kadangi vyrų ir moterų paveldėjimo skirtumai neturi nieko bendra su palankumu vyrams, o yra grindžiami pareigomis, kurios yra privalomos vyrams, o ne moterims.

2. Pagal Islamo Teisę aprūpinti ir išlaikyti savo žmoną, vaikus ir kitus šeimos narius (įskaitant savo tėvą, motiną, brolius ir seseris, jei jie negali savęs išlaikyti) yra vyro religinė pareiga. Kita vertus, jo žmona neturi jokių finansinių įpareigojimų ir ji netgi nėra finansiškai už save atsakinga, nors ji gali būti turtinga, o jos vyras yra atsakingas už jos išlaikymą. Jei mes tai suprasime, mes suvoksime, kad kada ji paveldi pusę palikimo, jos finansinė padėtis yra geresnė už vyro finansinę padėtį.

Koranas nurodo tam tikrus atvejus ir Islamo Teisė detalai paaiškina, kada moters paveldėjimo dalis yra lygi vyro

daliai. Toks atvejis yra tada, kai velionis (vyras arba moteris) yra bevaikis ir abu jo ar jos tėvai yra mirę, ir jis ar ji palieka brolių ir/ar seserų iš motinos pusės, kiekvienas jų gauna lygią palikimo dalį. Be to, jei vyro žmona miršta ir turi dukterį nuo jo ar nuo ankstesnio vyro, duktė paveldi dvigubai nuo to, ką paveldi jos tėvas ar patėvis¹. Tokia pat taisyklė tinka kitiems atvejams ir tos dalys yra išdėstytos Korane, nepaliekant jokios vietos paveldėtojų ginčams. Daugybė egiptiečių krikščionių eina į Egipto islamo centrus pasiklausti teisinių patarimų, kad laikytųsi islamo paveldėjimo sistemos, kuri išsprendžia visus ginčus tarp paveldėtojų.

(4) Kodėl musulmonės moters liudijimas teisme nėra laikomas lygiu vyro liudijimui?

1. Islamas nelaiko vieno vyro liudijimo lygiu dviejų moterų liudijimams bet kokių atveju. Yra atveju, kada vyro liudijimas yra nepriimamas reikaluose, kurie specifiškai yra siejami su moterimis. Tai reiškia, kad liudijimas nesiremia liudytojo lytimi, o jos ar jo patirtimi ar žiniomis.

2. Kada reikalas yra susijęs su pirkimu, pardavimu ir finansinėmis operacijomis, mes suvokiame, kad, bendrai kalbant, moterų patirtis yra ribota palyginus su vyrų, kurie daugiausia savo laiko praleidžia rūpindamiesi savo verslu. Atitinkama taisyklė tinka ir tokiems atvejams, kada vieno vyro patirtis prilygsta dviejų moterų patirčiai. Taigi, tai yra ne nepatiktėjimas moterimis ar jų laikymas prastesnėmis už vyrus, bet tai yra tik žmogaus gyvenimo patirties klausimas. Teisėjas turi teisę priimti vienos moters liudijimą, jei jis mano, kad taip reiktų padaryti. Be to, joks teisėjas nepriimtų beraščio,

¹ Sabeq, Sayed: **Pranašo Perdavimų jurisprudencija**, Beirut, 9 tomas, p. 615.

nepatyrusio vyro liudijimo ir neatmestų išsilavinusios, sėkmingos karjeros moters liudijimo.

3. Svarbiausias faktorius šiame reikale yra biologinis aspektas, konkrečiai fiziologinės fazės, kurias moterys praeina. Daugeliu atveju šios fazės įtakoja moters elgesį, charakterį ir atmintį. Moterys yra emocingesnės ir labiau įsitempusios nei vyrai, todėl jos gali būti emociškai įtakojamos teisiemo asmens padėties, gali jam ar jai simpatizuoti, o tai gali netyčia paveikti jų liudijimą. Koranas teigia, kad jeigu liudytų dvi moterys ir viena iš jų ką nors pamirštų ar suklystų, kita moteris galėtų jai priminti arba pataisyti ją. Tai yra išdėstyta 2-os Korano Suros 282-oje eilutėje: „**Jei viena jų suklysta, kita gali jai priminti.**“

(5) Ar islamas draudžia musulmonėms moterims užimti vadovaujančius valstybės postus?

1. Islamas neatima iš moterų teisės būti paskirtoms į vadovaujančius valstybės postus. Musulmonė moteris turi teisę būti paskirta į postus, kurie atitinka jos natūrą, patirtį ir kvalifikaciją. Pranašo Pasakymas, kuriame kalbama apie musulmonų tyrinėtojai laiko draudžiančia taisykle moterims būti paskirtoms į vadovaujančius postus, buvo: „Nesėkmingi bus tie, kurie bus valdomi moters.“ Tai siejama su Kiswa dukterimi, Persijos imperatore, kurią persai karūnavo savo valdove. Šis pasakymas buvo neteisingas kai kurių teisininkų supastas, kurie tikėjo, kad jis yra skirtas visoms aukštesniems postams užimančioms moterims.

Mums pridera prisiminti, kad 27-oje Korano Suroje karalienė Šeba yra pagiriama už savo išmintį ir diskretiškumą. Šis pagyrimas nurodo islamo pagarbos moteriai, kuri buvo savo šalies karalienė, mastą.

2. Daugelis musulmonų teisininkų skirtingais laikais į moteris, kurios siekė karjeros ir užsiiminėjo kokia nors veikla, žiūrėjo su pagarba ir susižavėjimu. Religinis vadovas Ibn Hazm laikė, kad moterys turi teisę būti šalies valdytojomis.

Įžymus musulmonų tyrinėtojas Abu Hanifa laikėsi tokios pat nuomonės kaip ir Ibn Hazm. Religinis vadovas Ibn Džaryr Al-Tabari paskelbė, kad moterims suteikiama teisė būti bet kokių reikalų, kuriuos sprendžia vyrai, sprendėja be jokių išimčių. Taip pat buvo pranešta, kad Antrasis Teisingai Valdęs Kalifas, ‘Omar Ibn Al-Khattab, paskyrė Al-Shafa‘Al Makhzoomiyya Abdullah dukterį, kainų, svorių ir kiekių, naudojamų miesto turguje, eksperte, o šis religinis ir civilinis postas reikalavo patirties ir proto aštrumo¹.

3. Nors islamas neatima iš moterų teisės užimti vadovaujančius valstybės postus, jei jos yra kvalifikuotos, tačiau moterys neturėtų apleisti savo pirminių pareigų savo šeimoms, konkrečiai savo vyrams ir vaikams, kadangi šeima yra visuomenės pamatas. Šeimos griūtis veda į visos visuomenės griūtį. Dėl šios priežasties moteriai, kuriai gerai klojasi karjera, reikia ypatingai rūpintis savo pareigomis ir atsakomybėmis savo namuose kaip žmonai ir kaip motinai dėl savo šeimos ir visos visuomenės gerovės apskritai.

¹ Al-Qardawi, Yusuf, **Šiuolaikinės nuomonės**, Dar Afaq Al-Ghadd, 1978, p. 63. Ghazali, Muhammad, **Šimtas klausimų apie islamą**, 2 tomas, p. 260, 262 ir 276.

(6) Ar islamas liepia musulmonėms moterims dėvėti šydą, ir kokie yra islamo nutarimai dėl moters teisės į mokslą bei karjerą?

1. Apranga, kurią islamas skiria musulmonėms moterims, yra tokia, kad jos išvaizda atrodytų padori ir tinkama tam, kad apsaugotų ją nuo nemalonių replikų ar nuo neatsakingų jaunuolių ar vyrų priekabiavimo. Taip musulmonių moterų apranga saugo jų garbę ir orumą, tačiau nekliudo jų judėjimui ir veiklai. Islamas neliepia moterims prisidengti savo veido šydu ar dėvėti pirštinių. Šis paprotys priklauso tam tikroms bendruomenėms, už kurias islamas jokiais būdais nėra atsakingas.

Konservatyvi ir padori apranga nėra vien islamo dorybė, kadangi ji taip pat dorybe yra laikoma ir krikščionybėje. Krikščionių vienuolės dėvi drabužius, kurie uždengia jų plaukus ir rankas, palikdami atidengtą tik jų veidą ir rankas, o Evangelija liepia moterims prisidengti savo plaukus maldos metu¹. Be to, kada moteris, nepriklausomai nuo jos statuso, net jeigu ji būtų Vakarų valstybės galvos žmona ar įžymi filmų žvaigždė, įleidžiama pas Vatikano Popiežių, ji privalo prisidengti savo plaukus.

2. Islamas visiškai neriboja moterų teisių į išsilavinimą. Priešingai, jis vienodai ragina vyrus ir moteris siekti žinių ir įgyti išsilavinimą. Pranašas sakė: „Žinių siekimas yra pareiga, paskiriama kiekvienam musulmonų vyrui ir moteriai.“ Islamo istorijoje yra įrašų apie daugybės moterų pasiekimus, kurios pasižymėjo religiniuose moksluose, literatūroje ir poezijoje. Kada Pranašas vedė Hafsa, kuri buvo ką tik pradėjusi studijuoti

¹ Pirmasis Pauliaus laiškas korintiečiams, II skyrius.

skaitymo ir rašymo pradmenis, jis pavedė Al-Shafaa‘ Al‘Adawiyya tobulinti jos rašyseną ir skaitymą.

'Aiša, Abu Bakr duktė, Pranašo žmona buvo žymiai labiau išsilavinusi nei daugelis Pranašo Kompanionų. Pranašas rekomendavo, kad ji turėtų konsultuoti religiniais klausimais, kadangi ji buvo labai gerai nusimananti visose religijos srityse, o be to, turėjo literatūros žinių ir išmanė arabų genčių giminytės linijas, kas tuo metu buvo pripažįstama mokslu.

3. Islamas nedraudžia moterims dirbti ir siekti karjeros. Ji turi teisę dirbti su sąlyga, kad jei reikia dirbti ir kad ji pasirinktų darbo rūšį, atitinkančią jos patirtį, sugebėjimus ir kvalifikaciją. Nėra jokių religinių įstatymų, kurie ribotų moterų išsilavinimą ar darbą. Pranašo gyvenimo laiku daugybė moterų užsiiminėjo įvairia veikla, tokia kaip pagelbėjimu kariams mūšio metu: žaizdų tvarstymu, vandens ir maisto atnešimu besikaunantiems vyrams.

4. Esmė yra skirti islamo įstatymus, kurie saugo moterų orumą ir saugumą, nuo senovinių priešislaminių tradicijų ir papročių, kurie užkirsdavo kelią moterų išsilavinimui ir užsiėmimui kokia nors veikla. Islamas, kuris gerbia moteris ir suteikia joms jų teises, rūpinasi moters asmenybės vystymusi, kadangi tai įgalina ją būti dar gabetesne ir produktyvesne moterimi ir žmona, kuri atitinkamai galės atlikti savo rolę auginant stiprią kartą, o šioji bus gebanti tobulinti savo visuomenę, taip didindama jos gerovę.

(7) Ar islamiška apranga yra tinkama šiuolaikinėms moterims?

1. Kiekviena tauta turi savo skirtingą charakterį ir gyvenimo būdą. Ji turi savo tradicinius valgius, gėrimus, aprangą ir architektūrą. Visa tai atspindi tautos kultūrą,

civilizaciją ir įsitikinimus. Dievas sukūrė žmones besiskiriančius vieni nuo kitų daugybe aspektų. Tautos taip pat skiriasi vienos nuo kitų, ir tas skirtumas tęsis iki pasaulio pabaigos. Be to, kas tinka ir patenkina vieną tautą, nebūtinai tinka ir yra priimtina kitai. Pavyzdžiui, indės moterys dėvi sarius ir ši apranga vakarietiško pasaulio nėra kritikuojama, nors saris nėra praktiškas dabartiniame gyvenime. Sarius dėvi visos Indijos moterys - paskutinė ponja Indira Ghandi, buvusi Indijos Ministrė Pirmininkė, taip pat jį vilkėjo, ir niekas niekada tam neprieštaravo bei netvirtino, kad jis kliudo Indijos moterims siekti karjeros arba kad jis trukdo joms būti produktyvioms pilietėms.

2. Daugelis europiečių moterų iki XX a. pradžios dėvėjo darbužius, kurie siekdavo žemę, jos visos dėvėjo skrybėles arba kokios nors formos galvos apdangalus, kada išeidavo iš namų, ir niekas niekada to nekritikavo. Moterų drabužių stilius vystėsi metai po metų, kol galiausiai pasiekė dabartinį stilių, kuris nebepaklūsta jokioms taisyklėms. Jis ir toliau keisis pagal idėjas ir užgaidas tų, kurie yra atsakingi už moteriškų drabužių madą.

3. Islamas neskiria musulmonėms moterims kokio nors konkretaus aprangos stiliaus. Svarbu tik tai, kad jis būtų padorus, kad ji nepatirtų kokių nors neatsakingų jaunuolių priekabiavimo. Be to, ši padori ir derama apranga nekliudo jokios padėties moteriai, kad ir koku darbu ji būtų užsiėmusi. Moterys, dėvinčios islamišką aprangą, būna įvairiausių profesijų – jos dirba gamyklų, kompanijų, ministerijų, mokyklų, universitetų tarnautojomis. Jos atlieka savo pareigas lygiai taip efektyviai kaip ir jų kolegos, dėvinčios europinio pobūdžio drabužius. Kaltinimas yra visiškai be pagrindo. Niekada nėra buvę atlikta kokių nors tyrimų, kurie bandytų įrodyti šį absurdišką teiginį. Faktas yra tai, kad vakarietiškas

pasaulis norėtų įrodyti, jog jų gyvenimo būdas, papročiai, tradicijos ir mados yra tinkamesni negu kitų papročiai ir tradicijos, o tai savaime prieštarauja natūralumo įstatymui, kadangi kiekviena tauta turi savo skirtingą charakterį. Musulmonė moteris turi teisę didžiulis savo skirtingu charakteriu, kuris atsispindi jos aprangoje, jos elgesyje, taip pat, kaip ir indės ar europietės turi tokią teisę.

4. Šiuo metu daugybė musulmonių moterų, užimančių aukštus postus savo šalyse, rengiasi islamiška apranga ir atlieka savo darbą geriausiu įmanomu būdu. Ponia Benazeer Bhutto, buvusi Pakistano Ministrė Pirmininkė, dėvėjo islamišką aprangą ir niekas niekada nekaltino jos prastai atliekant savo pareigas. Bangladešo Ministrė Pirmininkė yra kitas pavyzdys moters, kuri dėvi islamišką aprangą.

(8) Kodėl islamas leidžia poligamiją?

1. Islamas jokiais būdais nebuvo pirmoji religija leidžianti poligamiją, nei islamas davė jai pradžia. Priešingai islamas buvo pirmoji religija, kuri suorganizavo vedybas ir apribojo žmonių skaičių pagal griežtas sąlygas. Priešislaminio laikotarpio poligamija buvo praktikuojama ne tik arabų, bet ir daugelio kitų tautų visame pasaulyje.

Panaikinti neteisingus ir brutalius papročius, praktikuotus kartos iš kartą, išleidžiant vieną įsakymą yra neįmanoma. Islamas atkreipė į tai dėmesį ir išleido seriją įstatymų, kurie įgalino pradėti laipsnišką panaikinimą iki tol buvusio neriboto vyrui leidžiamų vesti žmonių skaičiaus.

2. Islamas apribojo žmonių skaičių iki keturių: „**Veskite moteris savo nuožiūra, dvi, tris ar keturias...**“ [4/3] Tačiau yra svarbi sąlyga, kurią reikia apsvarstyti prieš vedant daugiau nei vieną žmoną, būtent elgimasi su žmonomis vienodai.

Pranašas išpėjo vyrus dėl nelygaus elgimosi su žmonomis sakydamas, kad tas, kuris turi dvi žmonas ir nesielgia su jomis vienodai, už šią nuodėmę brangiai sumokės Teismo Dieną.

3. Tokia Korano eilutė teigia, kad elgimasis su žmonomis vienodai yra labai sunkus dalykas, ir kad ir kaip sąžiningas asmuo stengtųsi taip daryti, jam niekada neišeis su jomis elgtis lygiai: „**Jūs niekada negalėsite būti dori ir teisingi moterų atžvilgiu, net jeigu jūs to aistringai trokštumėte.**“ [4/129]

Taigi, jei lygiai elgtis su žmonomis yra neįmanoma, kad ir kaip smarkiai asmuo stengtųsi, jis turėtų vesti tik vieną žmoną. Tai yra išdėstyta tokioje Korano eilutėje: „**Bet jeigu jūs bijote, kad negalėsite elgtis teisingai (su jomis), tada tik vieną.**“ [4/3] Mums pridera pastebėti, kad šis religinis įstatymas buvo paskelbtas prieš daugiau nei 14 amžių.

Iš aukščiau paminėtų faktų yra akivaizdu, kad islamas nei davė pradžia poligamijai, nei ją primetė, kadangi tai buvo giliai įsišaknijusi sistema, kuri egzistavo prieš islamo pasirodymą. Islamas praktiškai išsprendė šį reikalą, nesukeldamas smarkios bendruomenės reakcijos. Tai parodo, kad islame taisyklė yra monogamija, o poligamija tik išimtis. Islamas leidžia šią išimtį tik tam tikrais atvejais, tokiais kaip mūšio metu ar po jo, kada daugybė vyrų žūva, palikdami našles ir našlaičius be jokių pragyvenimo šaltinių. Todėl vesti tokias moteris yra dorybė ne tik dėl to, kad tai suteikia jiems tinkamą gyvenimą, tačiau taip pat apsaugo ir nuo puolimo į nuodėmę.

Jei moteris yra kamuojama chroniškos ligos, kuri atima iš jos galimybę atlikti jos vedybines pareigas arba jei ji nevaisinga, tokiomis aplinkybėmis vyrui yra leidžiama vesti kitą žmoną, kuriai bus suteiktos pirmosios žmonos teisės. Islamo Tikėjimas leidžia poligamijos išimtį dėl aukščiau paminėtų pateisinamų priežasčių tam, kad išvengtų

nuodėmingų santykių galimybės ir jų griaunančių pasekmių. Tuo tarpu vakarų pasaulyje tokie neteisėti santykiai nėra smerkiami.

(9) Ar draudimas musulmonei moteriai tekėti už nemusulmono yra lyčių diskriminacijos ženklas?

1. Tiesa yra tai, kad islamas leidžia musulmonams vesti nemusulmonės moteris (žydes arba krikščionės), tuo tarpu musulmonėms moterims tokia teisė nėra suteikiama. Tai galėtų pasirodyti reikšmingu lygybės principo stygiumi, bet kada žmogus supranta islamo požiūrio tašką šiuo atžvilgiu, jis suvokia, kad visa islamo teisė yra pagrįsta atidumu visų suinteresuotųjų gerovei.

2. Islame santuoka yra grindžiama meile ir gailesčiu lygiai kaip ir emociškai gerove. Islamo tikslas yra užtikrinti, kad ši vedybinė sąjunga turėtų tvirtą pamatą, kuris garantuotų jos tęsimąsi ir sėkmę. Be to, islamas gerbia kitas dieviškas religijas ir liepia musulmonams tikėti visais Dievo pranašais kaip integruotu Islamo Tikėjimo elementu.

Kada musulmonas veda krikščionę ar žydę, islamas jam įsako gerbti jos religinius įsitikinimus ir jis privalo nekliudyti jai atlikti jos religinių ritualų ir maldų. Jam taip pat neleidžiama trukdyti jai dalyvauti religinėse apeigose bažnyčioje ar sinagogoje.

Ši pagarba žmonos religijai užtikrina šeimos gerovę, kas yra islamo amžinas tikslas.

3. Jei nemusulmonas vestų musulmonę, pagarbos elementas pagal islamą neegzistuoja, nes nors visi musulmonai gerbia kitus dieviškus Tikėjimus ir tiki visais Dievo pranašais, nemusulmonai netiki nei islamu, nei Pranašu Muhammadu, ir daugeliu atveju tiki klaidingais teiginiais apie islamą ir Pranašą

Muhamada. Netgi jei nemusulmonas vyras neišsakytų savo nuomonės apie šiuos klaidingus teiginius, jo musulmonė žmona gyventų atmosferoje, kuri būtų sugadinta dėl jos žinių arba net įtarimų, kad jos vyras negerbia jos Tikėjimo. Abipusės pagarbos tarp vyro ir žmonos principas, kuris yra santuokos pagrindas, tokioje situacijoje neegzistuoja ir vestų arba į skyrybas, arba į nelaimingą santuokinį gyvenimą.

4. Kada islamas uždraudė santuoką tarp musulmonų ir moterų, kurios netiki Dievą, konkrečiai ateisčių, pagonių, magių ir panašiai, šis draudimas rėmėsi tomis pačiomis logiškoms priežastims, dėl kurių islamas uždraudė musulmonėms tekėti už nemusulmonų.

Musulmonas vyras tiki visomis dieviškomis religijomis ir gerbia jas, o visas likusias religijas laiko žmonių išgalvotomis. Jei jis vestų žmoną, kuri išpažįsta vieną iš tų tikėjimų, kurie garbina stabus, jis negalėtų gerbti savo žmonos tikėjimo, o tai neabejotinai sukurtų įtemptą atmosferą, kur meilės emocijos ir gailestis negalėtų egzistuoti. Taip būtų suardytas santuokos pagrindas.

VI skyrius

Tikėjimo laisvės, Islamo tautų vienybė ir kai kurių islamo tautų atsilikimo klausimai

(1) Ar islamas priešinasi tikėjimo laisvei?

1. Islamas garantuoja tikėjimo laisvę ir tai yra patvirtinta tokioje Korano eilutėje: „**Te nebūna religijoje jokios prievartos.**“ [2/256] Todėl niekas nėra verčiamas išsižadėti savo religijos dėl kito tikėjimo. Žmogaus teisė būti ištikimam pasirinktai religijai sudaro jo tikėjimo pagrindą. Tai yra pabrėžiama tokioje Korano eilutėje: „**Leiskite tam, kuris nori, tikėti ir leiskite tam, kuris nori, atsisakyti (to).**“ [18/29]

2. Tikėjimo laisvės skelbimas reiškia priėmimą, kad yra daugiau negu viena religija. Tai buvo Pranašo pažymėta pirmojoje Islamo Valstybės Konstitucijoje Medinoje, kada jis pripažino judaizmą ir paskelbė, kad žydai ir musulmonai Medinoje sudaro vieną tautą.

Islamo tikėjimo laisvės suteikimo pavyzdys yra ‘Omar Ibn Khattab elgesys su Jeruzalės krikščionimis, kuriems jis garantavo jų gyvybių, bažnyčių, kryžių saugumą, užtikrindamas, kad nė vienas iš jų nebus nuskriaustas dėl savo religijos.

3. Islamas taip pat suteikia minties ir nuomonės laisvę su sąlyga, kad religinės tematikos diskusijos yra objektyvaus pobūdžio, o ne pretekstas užgauliojimui ir pajuokai. Tai yra išdėstyta tokioje Korano eilutėje: „**Kviesk (visus) į savo Kūrėjo kelią išmintingai ir gražiai pamokslaujant; ir ginčykis su jais geriausiais ir maloningiausiais būdais.**“

[16/125] Tokios tolerancijos šviesoje gali vykti diskusijos tarp musulmonų ir nemusulmonų. Koranas kviečia musulmonus diskutuoti su Knygos žmonėmis tokioje eilutėje: „O, Knygos žmonės! Prieikime prie bendro požiūrio tarp mūsų ir jūsų: kad mes garbiname tik Dievą; kad mes neskiriame Jam jokių partnerių; kad mes nerenkame viešpačių ir globėjų tarp savęs kitų nei Dievas. Jei tada jie nusigręžia, sakyk: „**Paliudykite, kad mes (bent jau) esame musulmonai (nusilenkiantys Dievo valiai).**““ [3/64] Tai patvirtina, kad jei diskusija tarp abiejų pusių nepasiekia tikslo, kiekvienas asmuo turi teisę būti ištikimas tikėjimui, kurį jis išpažįsta. Tai taip pat yra išreikšta tokioje Korano eilutėje apie Pranašo Muhammado paskutines pastabas Mekkos pagonims, konkrečiai: „**jūs turite savo religiją ir aš turiu savo.**“ [109/6]

4. Tikėjimas yra grindžiamas žmogaus įsitikinimu. Nuoširdus tikėjimas yra pagrįstas neginčytinu įsitikinimu. Tai nėra aklos imitacijos ar prievartos padarinys. Kiekvienas individas yra laisvas pasirinkti ir išpažinti tikėjimą, kuriuo jis tiki, ir naudotis savo laisvu mąstymu, netgi jei jis yra ateistas. Niekas neturi teisės kištis į jo įsitikinimus su sąlyga, jei jis savo įsitikinimus pasilieka sau ir neskleidžia jų tarp žmonių tam, kad sumaišytų jų moralines vertybes. Jei jis sąmoningai taip darys ir skleis savo klaidingus įsitikinimus, kurie nepripažįsta žmonių įsitikinimų, jis pažeis valstybės, kurioje jis gyvena, santvarką ir sukurstys maištauti žmonių širdis. Kiekvienas taip besielgiantis asmuo bus apkaltintas išdavyste ir nuteistas mirti.

Asmens, kuris atsisako islamo tikėjimo, egzekucija nėra teisinga dėl atsisakymo religijos, kuria jis tikėjo laisva valia, tačiau yra bausmė už maišto prieš islamo valstybės įkurtą religinę valdžią kurstymą.

Jei jis atsisakytų savo religijos neskleisdamas savo požiūrio tarp žmonių ir nekeldamas žmonėms abejonių dėl jų įsitikinimų, jam negrėstų jokia skriauda.

Kai kurie musulmonų tyrinėtojai laikosi nuomonės, kad asmuo, kuris išsižada savo tikėjimo, nesulaukia bausmės šiame pasaulyje, tačiau bus nubaustas Pomirtiniame Gyvenime Teismo Dieną. Jie taip pat skelbia, kad egzekucija tų, kurie išsižadėjo islamo, pagal Pranašo pasakymus buvo ne dėl islamo atsisakymo, bet dėl buvimo islamo priešais, kurie kovojo prieš musulmonus mūšio lauke¹.

(2) Ar musulmonų požiūris į Salman Rushdy yra islamo prieštaravimo mąstymo laisvei apraiška?

1. Minties ir reiškimosi laisvė yra viena iš teisių, kurias islamas garantuoja, kadangi visas pasaulis su dangumi ir žeme ir visu tuo, kas yra tarp jų, įkvepia mąstymui ir apsvarstymui, kaip yra teigiama tokioje Korano eilutėje: „**ir Jis pajungė jums, kaip nuo Savęs, viską, kas yra danguje ir žemėje: štai, tame iš tikrųjų yra ženklų tiems, kurie mąsto.**“ [45/13]

Koranas priekaištauja tiems, kurie nenaudoja savo psichinių ir intelektualinių sugebėjimų, ir laiko juos esančius netgi žemiau už gyvulius. Korane yra daug eilučių, raginančių žmones įgyti žinių ir lavinti savo intelektualinius gabumus ir mąstymo galias. Koranas taip pat liepia žmonėms apgyvendinti žemę ir iš visų jėgų stengtis, kad ji klestėtų visos žmonijos gerovei. Žmonėms mąstyti, apgalvoti ir apsvarstyti juos supantį pasaulį yra jų religinė pareiga. Islamas skatina mąstymo ir išraiškos laisvę su sąlyga, kad tai prisideda prie žmonijos gerovės.

¹ Al Sa'eedy, Abdul Mit'al. **Religinės minties laisvė islame**, Dar Al-Fikr Al-'Araby, antras leidimas, p. 3, 72, 73 ir 88.

2. Kiekviena tauta turi savo šventas vertybes, kurias ji gerbia, ir paveldėtus įsitikinimus, kurių tvirtai laikosi. Visa tai palieka aiškia žymę tautos kultūroje. Šaipytis iš tų vertybių ir įsitikinimų yra tas pats, kas šaipytis iš visos tautos ir jos santvarkos.

Kiekviena tauta turi teisę saugoti savo vertybes ir įsitikinimus bei gintis nuo bet kokios šventvagystės formos. Tai paaiškina priešišką musulmonų požiūrį į Salman Rushdy, nes jie tiki, kad jis sutrypė jų šventus įsitikinimus, kuriuos jie gerbia, ir kad jis išleidė jų Pranašą. Natūraliai jų požiūris į Salman Rushdy yra pilnai pateisinamas.

3. Dėl šios priežasties yra akivaizdu, kad Salman Rushdy problema neturi nieko bendra su laisvės principu ir minčių reiškimu, o yra laisvės įžeidinėjimo, išplūdimo apraiška, jei tai vadintume tikrais vardais. Jokia tauta nesitaikstytų su tokiu įžeidimu. Mes, musulmonai, būtume lygiai taip pat pasipiktinę, jei būtų įžeidinėjamas Pranašas Mozė, Jėzus ar koks nors kitas Dievo Pranašas.

Tai dar nereiškia, kad mes palaikome ar pritariame Salman Rushdy egzekucijos idėjai ar netgi jo teismui dėl paprastos priežasties – nes jis negyvena musulmonų valstybėje.

4. Vakarų pasaulio žiniasklaida šį klausimą supainiojo ir tebepainioja, neskirdama minties laisvės ir reiškimo nuo laisvės įžeidinėti ir koneveikti, kada toks skyrimas yra esminis. Faktas, kad Salman Rushdy pasirinko įžeidinėti ir plūsti šventus įsitikinimus ir islamiškas šventas vertybes, yra įrodymas, kad jam pritrūko įkvėpimo, o gerai yra žinoma, jog kai rašytojas pritrūksta įkvėpimo, jis pasirenka delikačią temą, kuri yra susijusi su šventais įsitikinimais ir vertybėmis, kuri patraukia daugybę skaitytojų, tam, kad susigražintų ankstesnę šlovę.

Išmintingiau musulmonams būtų buvę ignoruoti Salman Rushdy ižeidimą, nes jis nebuvo pirmas asmuo, puolantis šventus islamo įsitikinimus ir vertybes, nei jis bus paskutinis. Jokie Salman Rushdy darbai ar kieno nors kito darbas neturės jokio efekto Islamo Tikėjimui, kuris jau trunka 14 amžių ir vis dar išveria priešišumą ir neteisingus puolimus.

(3) Ar islamiškas bausmių kodas yra brutalus?

1. Islamas nėra religija, palaikanti brutalumą. Priešingai, ji kviečia malonei, atlaidumui ir tolerancijai. Nepaisant to, ji atkakliai laikosi nustatytų įstatymų ir tvarko bendruomenę taip, kad išlaikytų jos narių saugumą ir laisvę, apsaugotų jų gyvybes, įsitikinimus, turta, nuosavybę ir šeimas. Kada islamas paskiria bausmę už kokią nors nuodėmę, jis apsvarsto du faktorius:

- a) Žmogus nėra neklystantis, bet nuolatos veikiamas pagundų. Tačiau atgailos durys visada yra atvertos tiems, kurie gailisi nusidėję, atgailauja ir trokšta pasitaisyti.
- b) Kiekvienas bendruomenės narys turi teisę gyventi saugiai ir jausti, kad jam, jo šeimai ir jo nuosavybei negresia joks pavojus. Todėl su nedoro ir pagedusio elgesio nusikaltėliais reiktų elgtis taip, kad taikiems bendruomenės nariams nereikėtų gyventi baimės ir nuogaštavimo būsenoje.

2. Nors islamas išleido įstatymus bausti už nusikaltimus, jis reikalauja aiškių apkaltinto asmens kaltės įrodymų prieš paskiriant jam bausmę. Bausmė yra nevykdoma,

jei yra kokių nors abejonių dėl jo kaltės. Taip pat jei bet kuris kaltas asmuo nuoširdžiai gailisi dėl savo nuodėmės, bausmė gali būti atidedama, jei teisėjas yra įtikinamas kaltinamojo nuoširdumu. Pranašas sakė: „Stenkitės įvykdyti bausmę musulmonams, jei taip yra įmanoma padaryti, tačiau jei būtų nors menkiausia abejonė dėl kaltinamo asmens kaltės, paleiskite jį. Žymiai geriau yra kai teisėjas suklysta dovanodamas bausmę negu suklydimas įvykdant ją.“

Toks patikimas pasakymas iš Pranašo Perdavimų yra malonės ir tolerancijos esmė.

3. Bausmė už svetimavimą islame priklauso nuo tam tikrų sąlygų, dėl kurių beveik neįmanoma yra ją įvykdyti. Sąlyga yra tokia, kad svetimavimo aktą privalo paliudyti keturi žmonės, kurie privalo prisiekti, jog matė atliekamą veiksmą. Todėl du atvejai islamo istorijoje, kada bausmė buvo įvykdyta, buvo dėl kaltų pusių prisipažinimo, o ne dėl liudytojų parodymų. Pranašas labai stengėsi įtikinti kaltus asmenis pakeisti savo teiginius, kuriais jie išpažino savo kaltę, tačiau jie juos patvirtino, todėl Pranašas buvo priverstas įsakyti įvykdyti bausmę, nepaisant savo gilios širdgėlos. Dėl labai sunkiai patenkinamų sąlygų, tokia bausmė islamo istorijoje niekada nebuvo pasikartojusi.

4. Islamas nenukerta rankų badaujančiam asmeniui, kuris vagia, kad pramistų ar pamaitintų savo badaujančius vaikus. Islamas baudžia vagį, kuris vagia sunkiai dirbančių žmonių, kurie sąžiningai užsidirba pragyvenimui, pinigus ar nuosavybę. Toks vagis bendruomenėje skleidžia blogį ir nenusipelno jokių simpatijų ar pasigailėjimo iš niekieno, kadangi jis neturėjo jokių simpatijų ar pasigailėjimo žmonėms, kuriuos apiplėšė. Iš tiesų aukai galėjo žūtūtinai reikėti pavogtų pinigų, o kiekviena bendruomenė turi teisę turėti įstatymus, kurie yra skirti užtikrinti jos saugumą ir stabilumą.

Kada ši bausmė buvo paskirta islamiškose bendruomenėse, vagystės pasitaikydavo taip retai, kad pirkliai palikdavo savo prekes nesaugomas, o žmonės nerakindavo savo namų durų. Kita vertus, vagystės buvo plačiai pasklidusios ir nesuvaldomos bendruomenėse, kur buvo imtasi švelnesnių priemonių. To rezultatas buvo tas, kad vagystės tapo rimta daugelio bendruomenių problema¹.

5. Bausmės už vagystę paskyrimo priežastis yra užtikrinti socialinį teisingumą ir panaikinti skurdą, kas sulaikytų žmones nuo griebimosi vagystės. Reikšminga yra paminėti, kad Antras Teisingai Valdęs Kalifas, ‘Omar Ibn Al-Khattab, panaikino bausmę už vagystę tais metais, kuomet islamo valstybes užgriuvo badas.

Pirmaisiais ‘Omar Ibn Al-Khattab valdymo metais bausmė už vagystę buvo teisingai vykdoma. To rezultatas buvo toks, kad vagystės ir vieškelių plėšikavimai buvo tokie reti, kad žmonės, keliaujantys iš Mekos į Siriją, buvo visiškai saugūs ir bijojo tik Visagalio Dievo ir kad jų avių neužpultų vilkai. Toks stabilumas egzistavo todėl, kad kiekvienas vagis žinojo, kokia bausmė jo laukia ir tūkstantį kartų pagalvodavo prieš atlikdamas vagystę ar kokį kitokį nusikaltimą. Tai baigėsi tuo, kad bausmė už vagystę buvo labai retai vykdoma.

Taigi, kas tuomet labiau yra priimtina: gerbianti įstatymus bendruomenė, kuri gyvena ramybėje be baimės, netgi jei keli nusikaltėliai yra nubaudžiami, ar bendruomenė, kuri gyvena baimėje, nors jos kalėjimai yra prikimšti nusikaltėlių? Kuriems mes simpatizuotume? Nusikaltėliams ar bendruomenės nariams?

¹ Al-Ghazali, Muhammad, **Šimtas klausimų apie islamą**, 2 tomas, p. 41.

(4) Kodėl musulmonai yra susiskaldę, nepaisant islamo kvietimo vienytis?

1. Neneigiama, kad musulmonų tautos šiuo metu yra susiskaldžiusios. Tačiau tai yra musulmonų tautų istorijos stadija, ir ši stadija, kurią savo istorijoje praeina visos tautos, jokiais būdais nėra nuolatinė. Europos tautos galėjo įveikti faktorius, kurie privedė prie nesutarimų ir Europos susiskaldymo, kas XX amžiuje baigėsi dviem pasauliniais karais. Musulmonų tautos panašiai galės įveikti savo problemas ir skirtumus bei sukurti vaisingo bendradarbiavimo sistemą visų musulmonų bendruomenių gerovei.

Daugybė ištisinių pastangų buvo ir tebėra dedama šiuo atžvilgiu, nors jų efektyvumas yra ribotas. Pavyzdys galėtų būti Islamo Konferencijos Organizacija, kuri apima visas islamiškas šalis. Nepaisant to, yra įmanoma pagerinti šios ir kitų islamiškų organizacijų veiklą tam, kad pasiekti aukštesnės bendradarbiavimo stadijos įvairiose islamiškose valstybėse.

Islamo principai ir pamokymai apie vienybę, bendradarbiavimą, giminystę ir solidarumą yra didžiausia visų šių pastangų sėkmės garantija ateityje.

2. Pagrindiniai islamo šaltiniai, konkrečiai Koranas ir Pranašo Perdavimai, kviečia vienybei, bendradarbiavimui, užuojautai ir simpatijai vieni kitiems, ir įspėja mus dėl susiskaldymo ir ginčų. Tai yra aiškiai išdėstyta tokiose Korano eilutėse: „**Ir tvirtai laikykitės, visi kartu, už Virvės, kurią Dievas (jums ištiesia) ir nesiskaldykite.**“ [3/103]; „**Ir pakluskite Dievui ir Jo Pranašui; ir nesileiskite į ginčus, kad neprarastumėte savo jėgų.**“ [8/46] Islamas kviečia simpatijai kitiems, kitų skausmo sumažinimui bei palygina tautą su žmogaus kūnų: Pranašas Muhammadas sakė, jog jei

viena kūno dalis kenčia skausmą ar ligą, tai likęs kūnas atsakys užjaučiamai kentėdamas nuo karščiavimo ir nemigos.

Islamas visus musulmonus laiko broliais: „**Tikintieji yra broliai.**“ [49/10] Kada Pranašas emigravo iš Mekkos į Mediną, jis sujungė emigrantus iš Mekkos ir Medinos gyventojus į vieną broliją ir jie tapo nuoširdžiais, mylinčiais broliais, kurie dalinosi savo viltimis ir liūdesiu, visi drauge klausydami Korano eilučių. Korano eilutės ir Pranašo Perdavimai pateikia nesuskaičiuojamą daugybę jų bendradarbiavimo, meilės ir vienybės pavyzdžių.

3. Daugybė išorinių faktorių, peržengiančių dabartinių musulmonų tautų ribas, vedė į ginčus ir susiskaldymą tarp jų. Šie faktoriai iškilo laikotarpiu, kada musulmonų tautos kentėjo kolonizaciją, vykdytą vakarų pasaulio. Netgi kada šių šalių okupacija baigėsi, iškilo daugybė problemų, tokių kaip sienų nustatymas tarp įvairių valstybių. Politika, vykdoma užsienio valdžios, buvo grindžiama principu „skaldyk ir valdyk“, ir tai sukėlė etninius nesutarimus tarp kolonijų gyventojų. Be to, užsienio valdymas šalį savanaudiškai išnaudojo, kas privedė prie jos skurdo ir atsilikimo. Šie padariniai vis dar egzistuoja. Tiesą sakant, daugelis islamo tautų, kurios buvo kolonijomis, vis dar kenčia nuo kolonizacijos ir užsienio valdymo padarinių bei nuo giliai įsišaknijusių problemų.

4. Musulmonai šalyse, kurios buvo kolonizuotos, koncentravosi į užsienio valdymo sukeltas problemas ir nesirūpino sekti islamo principais, kurie skatina vienovę ir bendradarbiavimą. Nepaisant to, islamiškos tautos vis dar siekia sujungti savo pastangas, kad pasiektų visų islamo tautų gerovę. Bet kuris vienos islamo valstybės musulmonas jaučia užuojautą bet kokiam kitam musulmonui, kuris susiduria su neteisingumu ir skriauda, kad ir kur jis bebūtų, nes jis yra dalis didelės islamo tautos. Tai ves į tvirto pagrindo sukūrimą, kas

paskatins pastangas atkurti vienybę, bendradarbiavimą ir koordinaciją tarp islamiškų valstybių. Suvienytos pastangos kultūros, ekonomikos, politikos, saugumo ir erudicijos ir visko, kas naudinga musulmoniškam pasauliui, apsikėitimo srityse gali padėti toms šalims tapti produktyvesnėmis ir efektyvesnėmis atliekant pozityvią ir konstruktyvią rolę įtvirtinant taikos ir saugumo principus visame pasaulyje.

(5) Ar Islamo Tikėjimas yra atsakingas už kai kurių musulmonų tautų atsilikimą?

1. Istorija patvirtina faktą, kad islamas galėjo sukurti didžią civilizaciją per labai trumpą laikotarpį po savo pasirodymo. Ši civilizacija buvo viena iš ilgiausiai gyvavusių civilizacijų istorijoje. Tai vis dar liudija įvairus islamo paveldas, kuris yra išreikštas dailėje ir literatūroje, išlikusiose iki šių dienų. Bibliotekos visame pasaulyje eksponuoja tūkstančius islamiškų rankraščių arabų kalba, kurie iliustruoja didžios civilizacijos, įkvėptos Islamo Tikėjimo, mąstą. Ji tęsėsi nuo rytinių Persijos pakraščiu, besiribojančių su Indija Rytuose iki Andalūzijos, kuri yra žinoma kaip Ispanija Vakaruose.

Islamo civilizacijos didybės įtaka Ispanijoje vis dar galima matyti ir tai ne gali būti paneigta. XII ir XIII amžiuose Europa inicijavo organizuotą islamiškų darbų visomis temomis vertimą. Tie darbai, kurie buvo islamo civilizacijos išdava, suformavo pagrindą, ant kurio buvo įkurta dabartinė Europos civilizacija.

2. Korane yra daugybė eilučių, kurios išreiškia didžiulę pagarbą žinioms ir tiems, kurie įgyja žinių. Korano eilutės ragina musulmonus žiūrėti į Visatą ir apgalvoti sukūrimą ir kaip žemė buvo paruošta apgyvendinimui. Pirmosios penkios Pranašui įkvėptos eilutės pabrėžė žinių, skaitymo ir mąstymo

svarbą. Šis dalykas buvo musulmonų suprantamas kaip turintis didžiulę reikšmę ir todėl jie vykdė Dievišką Įsakymą.

3. Islamas negali būti kaltinamas dėl kai kurių musulmonų atsilikimo šiandien, kadangi islamas yra prieš bet kokią atsilikimo formą. Kol musulmonai nesupras tikros islamo ir jo mokymų dvasios, jie negalės eiti kartu su pasaulio progresu, kuris kasdieną spartėja. Tokios situacijos priežastis buvo išaiškinta žymaus alžyriečių intelektualo Malik Ibn Nabi, kuris sakė, kad atsilikimas, kurį musulmonai išgyvena šiandien, jokia būdu nėra sukeltas islamo, bet yra pelnytai islamo paskirta bausmė musulmonams už jo mokymų apleidimą, o ne dėl tvirto jo laikymosi, kaip tiki dauguma žmonių, kurie nemato reikalo esmės. Taigi, absoliučiai nėra jokio ryšio tarp islamo ir kai kurių musulmonų atsilikimo.

4. Islamas žengia kartu su kiekvienu besivystančios civilizacijos žingsniu ir taip darys dėl žmonijos gerovės. Kada musulmonai ieškos tikrosios savo atsilikimo priežasties, jie suvoks kad jokia būdu islamo negalima tuo apkaltinti. Yra daugybė kitų faktorių, kurie prasidėjo dėl kolonizacijos, kuri trukdė Islamiško Pasaulio vystymuisi ir progresui, pasekmių. Šis faktorius, kartu su vidinėmis tų šalių problemomis, privertė musulmonus apleisti ir pamiršti konstruktyvius elementus, kurie yra esminiai vystymuisi ir progresui, kas yra islamo palaikoma.

5. Jokiomis aplinkybėmis islamas neturėtų būti laikomas atsakingu už kai kurių musulmonų valstybių atsilikimo būseną šiandieniniame pasaulyje. Tai gali būti laikoma tų šalių istorijos stadija, kuri netruks amžinai. Taip pat islamas negali būti kaltinamas dėl tų šalių atsilikimo, kaip ir krikščionybė negali būti kaltinama kaip atsakinga už Lotynų Amerikos atsilikimą.

Akademinis objektyvumas sprendžiant apie islamo požiūrį į civilizaciją turėtų būti pagrįstas aiškiu ir nešališku islamo principų tyrinėjimu, o ne gandais, klaidingais teiginiais ir išankstinėmis nuomonėmis, kurios neturi nieko bendra su reikalo esme.

VII skyrius

Klausimai apie tam tikrus islamo nutarimus

(1) Ar pasninkavimas trukdo produktyvumui?

1. Pasninkavimui pradžia davė ne islamas. Koranas teigia, kad religinis nutarimas dėl pasninkavimo buvo nustatytas pagal anksčiau už islamą buvusias tautas. „**O jūs, kurie tikite! Pasninkavimas yra jums įsakomas kaip jis buvo įsakytas tiems, kurie buvo prieš jus.**“ [2/183]

Kitos religijos laikosi šių religinių pareigų iki šiol, bet pasninkavimas islame skiriasi nuo pasninkavimo kitose religijose, kadangi islame pasninkavimo yra įsakyta laikytis visą mėnesį mėnulio metais, konkrečiai per Ramadano mėnesį. Pasninkavimas prasideda auštant ir baigiasi saulei leidžiantis, o tarp aušros ir saulėlydžio žmogus turi susilaikyti nuo valgymo, gėrimo ir kūniškų troškimų. Tai reiškia, kad per pasninkavimo valandas musulmonas dirba, ir todėl kai kurie žmonės įsivaizduoja, kad pasninkavimas apriboja musulmono galimybę atlikti savo darbą gerai.

2. Pasninkavimas šiuo atžvilgiu neturėtų būti kaltinamas, kadangi jis turi nepaneigiamą pakrovimo dvasine energija efektą žmonėms, taip įgalindamas juos dirbti dar energingiau negu tada, kai jie nepasninkauja. Kol musulmonai pasninkavo Ramadano mėnesį, įvyko Badr mūšis, kurį jie laimėjo. Egiptiečių kariai pasninkaudami kovėsi 1973 spalio 6-osios kare ir pasiekė pergalę. Tai įrodo, kad pasninkavimas nesumažina žmogaus aktyvumo ir galimybių atlikti pareigas. Priešingai, jis padidina jas, pakraudamas dvasinės energijos.

3. Aktyvumo trūkumas ir produktyvumo sumažėjimas kai kuriose musulmonų šalyse per pasninkavimo mėnesį yra ne dėl pasninkavimo, o dėl kitų faktorių. Žmonės yra įpratę neiti miegoti visą naktį, todėl jie natūraliai jaučiasi pavargę sekančią dieną ir negali sukaupti pastangų, reikalingų darbui, ir kaltina pasninkavimą. Jei pasninkavimas būtų čia kaltas, jie išvargę jaustųsi dienos pabaigoje, o ne pradžioje.

4. Yra įrodyta, kad pasninkavimas atneša daug medicininės, dvasinės, socialinės ir edukologinės naudos. Jis yra laikomas kasmetine proga žmogui apmąstyti savo veiksmus ir elgesį, pasvarstyti apie buvusį elgimąsi ir priimti objektyvų sprendimą tam, kad išvengtų bet kokių padarytų klaidų pakartojimo, ir taip pat iš visų jėgų pasistengti atsikratyti savo bendruomenėje egzistuojančių socialinių problemų.

(2) Ar tiesa, kad turtingų žmonių duodamos išmaldos suteikia jiems pranašumą prieš vargšus nusipelnęti Dievo Malonės?

1. Išmaldos islame yra laikomos pirma organizuota mokesčių sistema pasaulyje ekonomikos istorijoje. Prieš islamą valstybių valdovai paskirdavo mokesčius, kokius tik jie pageidaudavo pagal tai, kiek turto jiems reikėjo asmeninėms reikmėms. Mokesčių našta dažniausiai užguldavo neturtingųjų pečius, tuo tarp turtingieji nuo jų dažnai būdavo atleidžiami.

Islamui ir jo išmaldų įstatymams pasirodžius, islamas suorganizavo išmaldų rinkimą ir nustatė specifinį kiekį, kiek turėtų būti mokama. Be to, islamas priskyrė išmaldas vien tik turtingiesiems ir vidutinių pajamų žmonėms, o neturtinguosius nuo to atleido¹. Išmaldų davimas nėra vienintelė finansinė

¹ Qutb, Muhammad, **Klaidingi islamui priskiriami teiginiai**, Wahba Bookshop, 1960, p. 91.

sistema, bet tai taip pat yra religinė pareiga kaip meldimasis, pasninkavimas ar piligriminė kelionė į Mekką, todėl tai yra privaloma visiems, kas gali sumokėti. Taip yra daroma ne dėl vyriausybės režimo baimės, o iš troškimo paklusti islamo įstatymams ir siekti Dievo Malonės.

2. Pranašo gyvenimo laiku neturtingi žmonės jautėsi prastesniais, nes negalėjo aukoti išmaldų kaip turtingieji. Jie tikėjo, kad duodami išmaldas turtingieji įgyja Dievo Malonę, nes atlieka šią religinę pareigą, tuo tarpu jie negalėjo to padaryti ne dėl savo kaltės, kaip ir jie nebuvo kaltinami už savo skurdumą.

Jie išsakė savo baimes Pranašui, kuris patarė jiems šlovinti, garbinti ir skelbti Dievo didybę 33 kartus po kiekvienos maldos, užtikrindamas juos, kad tai pakels juos iki tokio pat statuso, kurį turi turtingieji, duodantys išmaldas¹.

3. Kriterijus, pagal kurį islamas sprendžia apie žmogų, yra pamaldumas ir teisingumas, kaip yra išdėstyta tokioje Korano eilutėje: „**Iš tiesų labiausiai gerbiamas iš jūsų Dievo Akivaizdoje yra (tas, kuris) yra teisingiausias iš jūsų.**“ [49/13] Teisingumu yra laikomas bet koks geras darbas, kurį asmuo atlieka tiek dėl Dievo pakludamas Jo Įsakymams, tiek dėl žmonijos gerovės ar atstumdamas blogį.

Taigi, Dievo Malonės užsitarnavimas nepriklauso vien tik nuo išmaldų davimo ar kitų religinių pareigų, bet taip pat priklauso ir nuo žmogaus požiūrio, charakterio, elgesio ir nuo to, ką jis kalba. Islamas skiria didžiulę reikšmę ir vertina žmogaus ketinimus. Kaip teigė Pranašas: „Poelgiai yra įvertinami pagal žmogaus ketinimus.“ Dėl šios priežasties vargšas, kuris nuoširdžiai trokšta, kad galėtų duoti išmaldos, bus apdovanotas Dievo už savo nuoširdžius ketinimus, tuo

¹ Fath Al-Bar; **Al-Bukhari patikimumo komentarai**. 2 tomas. Patikrinta Abdel Baqi, M. Fou'ad. Salafia Publishing House, p. 325.

tarpu turtuoliai, kurie duoda išmaldos demonstratyviai siekdami aukštesnio statuso tarp žmonių, kurie tai mato, negaus dieviško atlygio.

(3) Kodėl islamas draudžia valgyti kiaulieną?

1. Islamas nebuvo pirmoji religija, draudžianti valgyti kiaulieną. Žydų religija tai uždraudė anksčiau. Europos ir Amerikos žydai nevalgo kiaulienos, išskyrus labai retomis progomis, ir niekas jų nekritikuoja. Priešingai, jie yra gerbiami už ištikimybę savo tikėjimui. Daugelio skrydžių JAV metu žydai reikalauja žydiško arba košerinio maisto ir jie būna aptarnaujami be jokių kritiškų pastabų, nes Vakarų Pasaulis gerbia žydų tikėjimo religines nuostatas. Kada atėjo Kristus, jis paskelbė, kad neatėjo pakeisti religinių žydų įstatymų, todėl logiška yra daryti išvadą, kad kiauliena taip pat buvo uždrausta ir krikščionybėje¹.

2. Islamas taip pat draudžia valgyti kiaulieną, ir šis uždraudimas yra lygiai toks pat, kaip ir ankstesniuose Dieviškuose tikėjimuose. Koranas mini šį draudimą keturiose eilutėse, konkrečiai: 2/173, 5/9, 6/145 ir 16/115.

Be to, kad tai yra religinis draudimas, yra ir daug kitų priežasčių, kurios paremia šį uždraudimą. Musulmonų mokslininkai įrodė, kad valgyti kiaulieną yra labai žalinga, ypač karštame klimate. Korano eilutės, draudžiančios valgyti kiaulieną, kartu įtraukia ir draudimą vartoti dvėseną ir kraują, o dvėsenos bei kraujo vartojimo pavojus yra nepaneigiamas faktas, kadangi juose yra pavojingų mikroorganizmų ir toksinų.

Nors nūdienos mokslininkai sukūrė sėkmingus metodus, kurių dėka kiauliena yra išvaloma nuo

¹ Qardawi, Yussuf, 1. **Kas Leistina ir kas draudžiama Islame**, Qatar, 1978, p. 42.

mikroorganizmų, tačiau niekas negali įspėti, kas bus ateityje. Mokslininkams prireikė amžių, kad atrastų vieną ligą, o Visagalis Dievas, kuris sukūrė žmogų, žino, kas jam yra gera ir kas jam yra žalinga. Tokia Korano eilutė pabrėžia šį faktą: **„Bet virš visų, turinčių žinių, yra Jis, Visa Žinantis.“** [12/76]

3. Islamas atkreipia dėmesį į būtinybes, kurios gali iškilti esant tam tikroms aplinkybėms. Tada islamas leidžia tokius uždraustus dalykus kaip kiaulienos valgymas. Tai yra išdėstyta tokioje Korano eilutėje: **„Bet jei kas nors yra verčiamas būtinybės be sąmoningo nepaklusimo ir neperžengia deramų ribų, tada jis yra nekaltas. Nes Dievas yra Visa Atleidžiantis, Maloningiausias.“** [2/173]

(4) Kodėl islamas draudžia vyrams nešioti auksinius papuošalus ir šilkinius drabužius?

1. Šis draudimas yra pagrįstas daugybe Pranašo Pasakymų ir buvo patvirtintas daugumos musulmonų tyrinėtojų. Jų nuomonė yra tokia, kad esminės vyro savybės yra stiprybė ir ryžtingumas, ir islamas palaiko mintį, kad vyras neturėtų būti apsuptas silpnybės ženklų ar prabangos ženklų, kadangi prabanga dažniausia koja kojoni žengia su socialiniu neteisingumu. Vyras turėtų būti ryžtingas, tvirtas ir drąsus tiek kasdieniniame gyvenime, tiek ir kovodamas mūšio lauke, kuomet gina savo tikėjimą ir tėvynę. Aukso papuošalų nešiojimas ir šilkinų drabužių dėvėjimas yra prabangos indikatoriai, kurie nėra islamo palaikomi. Be to, islamas nedraudžia moterims nešioti auksinių papuošalų, kokių nors juvelyrinių dirbinių ar šilko, kadangi moterų meilė auksui, papuošalams ir puošmenoms yra paveldėtas jų prigimties bruožas.

2. Nepaisant šio draudimo, jei vyrui iškyla būtinybė dėvėti šilkinius drabužius, islamas tai leidžia. Pranašas Muhammadas leido Abdel Rahman Ibn ‘Awf ir Al-Zubayr Ibn Aw-‘Awwam dėvėti drabužius iš šilko, kadangi jie kentėjo nuo tam tikros odos alergijos.

3. Imamas Al-Shawkani, kuris mirė apie 1840 metus, intensyviai studijavo visus faktus ir duomenis apie šį dalyką ir priėjo išvados, kad aukso ir šilko naudojimas neturėtų būti draudžiama, tačiau į tai turėtų būti žiūrima su antipatija, kas yra laipsniu mažiau negu realus uždraudimas. Jis grindė savo nuomonę faktu, kad ne mažiau 20-ties Pranašo Kompanionų, tarp kurių buvo ir Anas bei Al-Baraa‘ Ibn ‘Azib, dėvėjo šilkinius drabužius. Jei tai būtų buvę uždrausta, jie niekada nebūtų jų vilkėję, o likę Kompanionai nebūtų leidę tam tęstis be ginčų.

4. Dauguma musulmonų tyrinėtojų taip pat paskelbė, kad musulmonams draudžiama nešioti auksinius žiedus. Jie savo nuomonę grindžia keletu Pranašu pasakymų. Kita musulmonų tyrinėtojų grupė tvirtina, kad tai nebuvo uždrausta, o tik žiūrima į tai su antipatija. Jie priėjo tokios išvados, kada sužinojo, jog kai kurie Pranašo Kompanionai, tarp kurių buvo Sa‘d Ibn Abi Waqqas, Talha Ibn ‘Obayd Allah, Sohayb, Hudhayfa, Džebir Ibn Samra ir Al-Baraa‘ Ibn ‘Azib, nešiojo auksinius žiedus. Dėl šios priežasties į auksinių žiedų nešiojimą yra žiūrima su antipatija, tačiau tai nėra uždrausta¹.

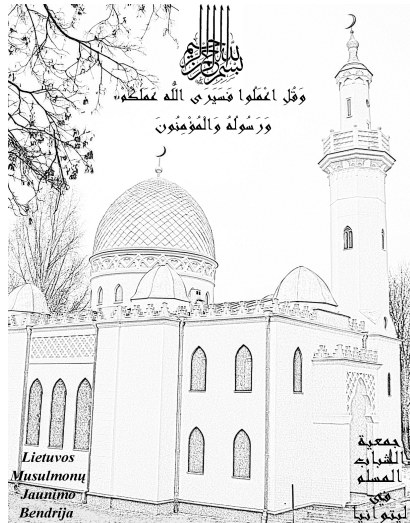
¹ Sabeq, Sayed, **Sunna jurisprudencija**, 3 tomas, Beirut, p. 482 ir 488.

IŠLEISTOS KNYGOS:

1. IŽANGA Į ISLAMĄ „elektroninė versija“
2. ISLAMO MOTERIS.
(Ko dar geresnio ji laukia?)
3. ŠV. KORANAS IR ŠIUOLAIKINIS MOKSLAS
4. KUR YRA ALLAH?!
5. PASNINKAS ISLAME
6. ISLAMO PAGRINDAI
(Garbinimas Ir Malda Islame)
7. KETURIASDEŠIMT HADISŲ
8. PRANAŠO MISIJOS YPATYBĖS
9. TIKĖJIMO KELIAS
10. ŠV. KORANO DALIES "MARIJA"
(Paiškinimas) „elektroninė versija“
11. PRANAŠŲ ISTORIJS MAŽIAUSIEMS
12. ŠV. KORANAS YRA DIEVO ŽODIS
13. ŽVILGSNIS Į ISLAMĄ
14. KAS LEISTINA IR KAS DRAUDŽIAMA ISLAME
15. MOTERYS ISLAME
(Lyginant Su Moterimis Žydų-Krikščionių
Tradicijoje: Mitai Ir Realybė)
16. ISLAMAS: DIEVO KELIAS
17. MOKSLINIAI FAKTAI, ATSKLEISTI
ŠLOVINGAJAME ŠV. KORANE
18. BENDRAS ĮVADAS Į ISLAMĄ
19. ATRASTI ISLAMĄ
(Yra Tavo Prigimtinė Teisė)
20. ISLAMO FAKTAI
(Paneigiantys Nepagrįstus Teiginius Prieš Islamą)
21. MUHAMMADAS, DIEVO PASIUNTINYS
(Te Dievas paaukština jo paminėjimą)

IŠLEISTI LANKSTINUKAI:

- KAS YRA ISLAMAS? Visuminis vaizdas
- MUHAMMEDAS: Elgesio pavyzdys naujam tūkstantmečiui
- ŠV. KORANAS: Knyga, kuria galite tikėti
- MOTERYS ISLAME

جمعية الشباب المسلم في ليتوانيا

Lietuvos musulmonų Jaunimo Bendrija

Lithuanian Muslim Youth Society

Totorių g. 6, Kaunas, Lithuania

www.musulmonai.lt

LMYS_1995@yahoo.com

info@musulmonai.lt